

slovo

Cena pre našich hieromučeníkov

40. výročie biskupskej vysviacky M. Rusnáka

Najprv Boh a potom všetko ostatné

**„Kúp“ si svoj strom
- a nielen v Tatrách**

Tragédia lesa

Miron Keruf-Kmec
stropkovský
protopresbyter

ÚVODNÍK

História nám hovorí, že každý významnejší objav posunul ľudstvo na novú a vyspelejšiu úroveň. Či už išlo o rozloženie ohňa, vynájdenie kola, využívanie nerastných surovín, alebo spálenie elektrickej a atómovej energie v nedávnej minulosti. Nepoznáme prípad, že sa ľudstvo vzdalo nejakého nového objavu, ktorý by viedol k vyššej úrovni života. Práve naopak. Každá nová generácia celkom prirodzene stavia na základoch, ktoré už boli položené a snaží sa pre svoj úžitok objaviť niečo nové.

V duchovnej oblasti alebo, lepšie povedané, v náboženskej oblasti platí niečo podobné. Ale aj keď sa nám cez tradíciu odovzdáva veľké bohatstvo, predsa vybudovanie osobného vzťahu s Bohom je záležitosť, ktorá sa nedá privlastniť z duchovného dedičstva predchádzajúcich generácií. Je to proces, ktorý sa s každým človekom vždy nanovo začína.

Sviatku Bohozjavenia Pána nám pripomína, že Boh prišiel na svet, aby nám odkryl plnosť pravdy o sebe a pozval nás k účasti na živote Najsvätejšej Trojice.

Posolstvo sviatku je jedným z mnohých impulzov v toku liturgického roka, ktoré nás nabádajú k intenzívnejšiemu budovaniu vzťahu s Bohom. Nie je múdre nechať tento impulz bez ohlasu. Mali by sme ho prijať, aby v nás prebudil hlad po stále dokonalejšom poznaní nášho Boha. Pretože malé poznanie nieniče vzbuduje len malú lásku, ale tiež nevedomosť je najväčším nepriateľom Boha, príčinou a koreňom mnohého zla.

Ako môžeme milovať to, čo nepoznáme? Ako môžeme potom obstať उपrostred tohto sveta, v ktorom sme denne konfrontovaní s pomýlenými názormi a rôznymi etickými problémami?

Priateľ mi rozprával, že sa raz zastavil v jednom dedinskom pohostinstve, aby kúpil sladkosti pre deti známych, ktorých išiel navštíviť. „Predstav si,“ povedal mi, „sedeli tam piati špičkoví odborníci na ekonomiku. Keby boli vo vláde, žijeme si ako v raji...“ Jeho ironia však mala svoje opodstatnenie. Všetci sa stretávajú s ľuďmi, ktorým stačí pár útržkovitých informácií, aby sa pasovali za odborníkov v tej - ktorej oblasti života. No nikomu ani nenapadne zveriť im takúto oblasť, pretože čiastočné poznanie nestačí.

Nie je tajomstvom, že aj medzi kresťanmi je mnoho tých, ktorým stačí pár útržkovitých informácií, aby nadobudli presvedčenie, že sa zmocnili poznania Boha. S ľahkosťou nahrádzajú chýbajúce poznanie svojím názorom, ktorý je neraz v úplnom protiklade s pravdou. Spomínaní „odborníci“ z pohostinstva toho

veľa nepokázia, lebo sa pravdepodobne nedostanú k uplatneniu svojich vedomostí v praxi. My sme však v inej situácii. Boh nám dáva veľmi vážne úlohy: od výchovy detí až po zodpovednosť za tento svet. Každé pochybenie prináša vážne následky. Preto sa nám Boh prihovára, ponúka nám svoje slovo, aby sme ho mohli stále viac spoznávať a žiť podľa pravdy.

V roku 1981 rozhlasová stanica v Minnesote priniesla zaujímavú reportáž o ukradnutom aute v štáte Kalifornia. Polícia začala intenzívne pátranie po tomto aute. Dokonca aj cez rozhlasové vysielanie vyzývala zlodēja, aby sa skontaktoval s políciou. Dôvodom pre toto mimoriadne pátranie bolo, že vlastník auta nechal na prednom sedadle balíček keksov, ktoré boli napustené jedom. Mal ich prichystané na vykynutie potkanov. O tom však zloděj nemohol vedieť. Napriek všetkému úsiliu sa však zloděj nezavzal. Na úteku pred spravodlivosťou. A možno, že už bolo neskoro...

Mnohokrát sa až príliš podobáme tomuto zlodėjovi. Mnohokrát odmietame počuť slovo, ktoré nás chce zachrániť. Riskujeme stratu spásy nielen pre seba, ale aj pre mnohých, ktorí skrze nás mohli nájsť svetlo pre svoj život.

Ak sme chybili, dnes sa môžeme rozhodnúť pre nápravu. Zakúsime niečo podobné ako vyvolený národ, keď po mnohých rokoch babylonského zajatia opäť vstúpil na pôdu vlasti. Kňaz Ezdráš vtedy - ako prvý vec - začal vysvetľovať obsah zákona. Ľud totiž na neho počas zajatia zabudol. Čítal zo svätej knihy celé predpoludnie. Ľud stál, počúval a plakal. Slzy vyvolala radosť, že znovu môžu počuť Božie slová, ale aj zármutok. Uvedomovali si, že zanedbávanie týchto slov spôsobilo ich vyhnanstvo (porov. Neh 8, 2-10). Jedno i druhé však má v sebe mnoho spásnosného.

Skúsme si denne prečítať malú časť zo svätého evanjelia. Zaberie nám to len niekoľko minút, ale bude to znamenať syty pokrm pre naše duše. Vyvolá otázky, na ktoré budeme chcieť vedieť správnu a úplnú odpoveď. A s každou zodpovedanou otázkou v nás vzrastie láska k Bohu, ako aj túžba nasledovať ho naplnením obsahu viery vo všetkých veľkých i malých aspektoch dňa.

Ľudstvo sa nevzdáva výhod, ktoré mu ponúkajú nové objavy vedy. Uvedomuje si, že by to bol krok späť. Nevzdávajme sa teda ani my poznania, ktoré nadobúdame pri poznávaní nášho Boha, ktoré vedie nás a nepriamo aj tých, ktorí sú okolo nás, k dokonalejšiemu pozemskému životu, ale hlavne k spásu a večnému životu.

vyberáme z obsahu

Správy z kresťanského sveta	3
Správy z domova	4-7, 20
„Kúp“ si svoj strom - a nielen v Tatrách	8-9
Učenie 12 apoštolov	9
Tragédia lesa	10-11
Modlitba o 5 minút 12	12
Horiaci ker	13
Náš prep. otec Makarios Egyptský	13
40. výročí vysviacky M. Ruskáňa	14
Najpr Boh a potom všetko ostatné	15
Možnosti štúdia na GBF PU - r. 05/06	16
Miš-Maš	17

slovo

časopis gréckokatolíckej cirkvi

■ Vydáva Gréckokatolícke biskupstvo a Petra, n.o. ■ Cirkevné schválenie: GBU Prešov, č.j. 3317/99. ■ **Séfredaktor:** Mgr. Juraj Gradaš ■ **Cenzor:** Anton Mojžiš ■ **Redaktori:** ThLic. Peter Laca, Mgr. Marek Valenčík ■ **Jazyková úprava:** PhDr. Adriana Matoláková, Mgr. Emilia Bakajová ■ **Adresa redakcie:** SLOVO, Hlavná 1, P. O. Box 204, 080 01 Prešov, tel.: 051-7562 668, fax: 051-7562 667, e-mail: slovogr@greckokat.sk, web stránka: http://petra.grkatpo.sk/ ■ **Tlač a distribúcia:** Vydavateľstvo Michala Vaška Prešov ■ **Celoročné predplatné:** Slovensko: 390 Sk; **Okolité štáty:** 390 Sk + poštovné 870 Sk; (39 €); **Ostatná Európa:** 390 Sk + poštovné 1050 Sk (44 €); **Zámorie:** 390 Sk + poštovné 1640 Sk (80 \$); číslo účtu: 400 180 6151/7500, SWIFT KÓD: CEKO SK BX, var. symbol: 2005 ■ **Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevýžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Nezoznačené snímky pochádzajú od autora článku.** ■ ISSN 1335-7492

Snímka z titulnej strany: Hlavná snímka: Plesnivec (M. Legutký), Ďalšie snímky: Cena PSK; Erb bisk. M. Ruskáňa; Ilustračná snímka (archív).

Nech je Mária prameňom našej radosti! ... Bola služobnicou... Jej silou bola radosť. Jediné radosť jej dala silu k tomu, aby sa pamätala do judejských hôr a vykonávala tam služobnú prácu. Byť služobnicou znamená oddať sa práci pre druhých, a to radosť. Aj my sa musíme snažiť prekonávať hory prekážok a zasvätiť sa tak radosťou službe druhým. / Matka Terézia

Radosť bez konca, šťastie bez tieňa, láska bez hraníc, nanajvýš stupňovaný život bez ochabnutia, najsilnejší čin, ktorý je zároveň dokonály pokojom a uvoľnením zo všetkého napätia - to je večná blaženosť. / Sv. Terézia Benedikta od Kríža - Edita Steinová

Radosť sa stáva prejavom lásky, ak ju rozdáваме. / Ján Pavol II.

Áká nešťastná by som bola v nebi, keby som nesmela robiť malú radosť na zemi tým, ktorých milujem. / Sv. Terézia z Lisieux

SVÄTÉ MIESTA PATRIA CIRKVÁM, KTORÉ ICH VLASTNIA

„Kresťanské svätynie patria príslušným kresťanským cirkvám a cirkevným inštitúciám, ktoré sú ich vlastníčkami.“ Upršňuje to nóta Kustódie Svätej zeme pre tlačovú agentúru

Asia News uverejnená začiatkom decembra 2004. Vyhlásenie má za cieľ rozptýliť pochybnosti o tzv.

„príslušnosti svätých miest Arabom“. Ide najmä o tie miesta, ktoré sa nachádzajú na území Palestínskej samosprávy. V minulých dňoch, počas stretnutia v Ammáně na tému Ohrozenie a perspektívy prežitia moslimských a kresťanských svätých v Palestíne páter Kildani z Jordánska, ktorý zastupoval Jeruzalemský latinský patriarchát, uviedol, že „kresťanské svätynie patria nielen kresťanom, ale všetkým Arabom, moslimom či kresťanom.“ Kustódia Svätej zeme zdôrazňuje, že svätynie „v symbolickom zmysle môžu byť duchovným dedičstvom ľudstva, musí to ale byť tak, aby nebolo poškodené dedičné právo správcov miest“. V tejto súvislosti páter Dávid Jaeger, hovorca kustódie, upresnil, že „nejasnosť vyhlásení v Jordánsku by mohla viesť k manipulácii a nesprávnej interpretácii v celej Svätej zemi. Práve v týchto dňoch sa Katolícka cirkev usiluje dosiahnuť zrušenie izraelského zákona, ktorý jej zakazuje odvolať sa na súdy pri obrane vlastníctva posvätných miest. Je potrebné, aby bolo Cirkvi uznané plné vlastnícke právo svätých, ktoré spravuje.“

RV/zg-TK KBS

VLADYKA PAVEL VASYLYK NA VEČNOSTI

V nedeľu 12. decembra 2004 ukončil svoju pozemskú púť v 79. roku života ordinár Kolomyjsko-černoveckej eparchie Gréckokatolíckej cirkvi na Ukrajine, neočhvejný vyznávač Kristovej viery a mnohoročný väzeň komunistických moskovských táborov najdôstojnejší vladyka Pavel Vasylyk. Rozlúčka veriacich so zosnulým biskupom bola v nedeľu 12. a v pondelok 13. decembra v Katedrálom chráme Kristovho vzkriesenia v meste Ivano –

Frankivsk (niekdajší Stanislavov). V utorkov podvečer 14. decembra v Chráme sv. archanjela Michala v meste Kolomyja slúžili obrady archierejského pohrebu. Zadašné obrady zakončila archierejská svätá liturgia za zomrelého biskupa v stredu 15. decembra 2004. Blahej pamäti vladyka Pavel Vasylyk, kolomyjsko-černovecký eparcha, sa narodil 8. augusta 1926 v dedine Borislavka v Przemyslavskom kraji v Poľsku v roľníckej rodine. Gymnaziálne štúdiá ukončil v Przemysli a začal študovať bohoslovecké náuky. V novembri 1945 bol deportovaný do Ukrajinskej sovietskej republiky do dediny Baryš v Ternopolskej oblasti. Začiatkom roku 1946 sa vrátil do Lvova, aby pokračoval v podzemnom, tajnom štúdiu bohoslovía. 1. apríla

1947 bol uväznený a odsúdený lvovským vojenským súdom na 10 rokov väzenia a 5 rokov straty občianskych práv za spoluprácu s UPA (ukrajinská národná armáda). 1. ja-

nuára 1950 prijal diakonské svätenie v komunistickom koncentračnom tábore z rúk biskupa Viktora Makovského, profesora Východného inštitútu Russicum v Ríme. V júni 1956 bol prepustený z väzenia a vrátil sa na Ukrajinu. Za kňaza ho vysvätil vladyka bl. Nikolaj Čarnecky 18.11.1956. V januári 1959 bol druhýkrát uväznený a odsúdený za vernosť Gréckokatolíckej cirkvi a Apoštolskému stolu na 5 rokov pobytu v koncentračnom tábore a 5 rokov vyhnanstva, ktoré si prežil v táboroch Mordivrskej autonómnej republiky. 1. mája 1974 prijal archierejské biskupské svätenie z rúk biskupa Jozafata Fedoryka, OSBM. V roku 1990 sa stal biskupom – koadjutorom Ivano-frankivskej eparchie. 30. októbra 1993 ho menovali za prvého eparchiálneho biskupa novej Kolomyjsko-černoveckej eparchie. Zomrel 12. decembra 2004. Večná mu pamiatka a blažený pokoj.

Podľa tlačovej služby Gréckokatolíckej ukrajinskej cirkvi (UGCC News) spracoval Vladimír Miroššay

RÍM: Teológovia a vedci z celého sveta sa zišli v Ríme na 21. medzinárodnom mariologickom kongrese, ktorý 4. decembra 2004 otvorili na Lateránskej univerzite a trval do 7. decembra. V súvislosti so 150. výročím vyhlásenia dogmy o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie nadobúda tento kongres mimoriadny význam. Svojou všeobecnou témou - Mária z Nazaretu prijíma Syna v čase - stojí v centre podujatia dejinný význam vtelenia Ježiša Krista. Kongresu predsedal kardinál Paul Poupard, predseda Pápežskej rady pre kultúru. Medzi účastníkmi kongresu boli katolíci, pravoslávni i protestanti. Na záver kongresu sa konala slávnostná svätá liturgia v Chráme sv. Petra s pápežom Jánom Pavlom II. (KP/-zg-TK KBS).

UKRAJINA: Ukrajinský kardinál Lubomyr Huzar prirýval súčasnú vlnu protestov opozície v Kyjeve k protestným akciám robotníkov v Poľsku v roku 1980, ktoré viedli k pádu komunizmu v Európe. Počas krátkej návštevy v Ríme začiatkom decembra 2004 sa lvovský veľkocirkebný vyjadril, že pápež chápe situáciu na Ukrajine. Je podobná tej situácii, ktorú prežila jeho vlasť Poľsko pri veľkom politickom prevrate. Kardinál Huzar ďalej zdôraznil, že podobne ako pri protestoch robotníkov v Gdaňsku v roku 1980 sprievádzajú aj protesty v Kyjeve modlitby ľudí. (KP/-zg-TK KBS).

VATIKÁN: Pápež Ján Pavol II. sa s ľútosťou vyjadril o skutočnosti, že katolícka sociálna náuka je príliš málo známa. Na audiencii pre členov nadácie Centesimus Annus 5. decembra 2004 pripomenul nedávno uverejnené Kompendium sociálnej náuky Cirkvi a povedal: „Niekedy má človek dojem, že sa z nej viac učí, ako vie. Je potrebné ešte veľa urobiť, aby bohatý prínos cirkevnej náuky sa stal skutočným kritériom rozhodnutí, ako aj inšpirujúcou silou sociálnych aktivít kresťanov. Sociálnu náuku Cirkvi treba priviesť do povedomia a sprostredkovať ju v jej úplnosti.“ (KP/-zg-TK KBS).

ŠKÓTSKO: Kráľovská kancelária v Glasgove uverejnila správu, podľa ktorej sa v Škótsku zvýšil počet náboženských deliktov. Až v 63 percentách prípadov slovného alebo iného útoku sa dôvodom stala príslušnosť ku Katolíckej cirkvi. Predseda komisie pre médiá pri Škótskej biskupskej konferencii Mons. Joseph Devine označil túto situáciu za hroznú a uviedol, že ide o silnejšiu nevrátnosť voči náboženskej menšine (RV/-zg-TK KBS).

VATIKÁN: Pápež Ján Pavol II. sa naďalej drží idey Európy, ktorá by siahala od Atlantického oceánu až po Ural. Pri audiencii pre nového litovského veľvyslanca pri Svätej stolici Algirdasa Soudargasa Svätý Otec 6. decembra povedal: „Cieľom európskej politiky je blaho ľudí celých Európy od Atlantického oceánu až po Ural. Nech Boh pomáha, aby náš kontinent našiel cesty a prostriedky, ako nájsť pokoj a blažitosť v prostredí plodnej spolupráce. Prítom je potrebné rešpektovať kultúry a zákonné práva všetkých“ (KP/-zg-TK KBS).

VRANOV: November mal pre vranovských gréckokatolíckych veriacich veľký význam. V tomto mesiaci si veriaci pripomenuli 12. výročie posvätenia gréckokatolíckeho Chrámu Najsvätejšej Eucharistie vo Vranove nad Topľou – mesto. Slávnosť spojená so spomienkou na tento deň sa začala 17.11.2004. V chráme sa uskutočnila prednáška o. Vladimíra Sekera na tému Východný obrad. Na prednášku boli pozvané deti a mládež z rímskokatolíckej farnosti Bystre. Slávnosť pokračovala 19.11.2004 v piatok večer. Večernú svätú liturgiu slúžili o. Anton Paríľák a o. Richard Harvíľko, správca farnosti Milpoš. Táto svätá liturgia bola spojená s modlitbou za uzdravenie duše i tela. Sobotnú svätú liturgiu v cirkevno-slovanskom jazyku slúžil o. Marek Kolesár z farnosti Prešov – Sídlisko 3. Po liturgii sa uskutočnila beseda s o. Marekom na tému jeho kňazského života. Slávnosť vyvrcholila v nedeľu. Svätú liturgiu celebraval o. Marek Pribula, prodekan GBF PU. Spolu s ním slúžil o. protopresbyter Lubomír Novák, kaplán farnosti o. Vladimír Sekera a výpomocný kaplán o. Juraj Červený. Liturgia bola spojená s posviacou nového slovenského evanjeliára. Túto slávnosť skráslili na Bohu slávu deti zo zboru Malého Dávida, mládežnícky zbor Emanuel a chrámový zbor Chryzostomos (Peter Varga).

LITMANOVÁ: Protopsynkel Prešovskej eparchie o. Vladimír Skyba slávil v nedeľu 5. decembra 2004 slávnostnú svätú liturgiu na hore Zvir v Litmanovej. Každú prvú nedeľu po prvom piatku ľudia prichádzajú na toto miesto modlitby, aby sa stretli s Ježišom Kristom v Božom slove, v sviatosti zmierenia, v Eucharistii i v spoločensťve bratov a sestier. Svoje významné miesto tu má spoločná modlitba sv. ruženca. V homílii o. protosynkel vychádzal z prečítaného nedelňého evanjelia, ako Ježiš v sobotu oslobodil ženu, ktorú satan držal osemnásť rokov spútanú. Predstavený synagógy to neprijal, pretože sa to stalo v sobotu. „Náčo nám Boh dal zákon?“, – položil otázku o. Vladimír Skyba a pokračoval, „že sa veľmi klame, podobne ako sa dali oklamať mnohí židia, keď si myslíme, že zákon nás spasí. Boh nám dal zákon na to, aby nás priviedol k Ježišovi Kristovi. Lebo všetci máme skúsenosť s tým, že zákon vo svojom živote nevieme vyplniť. Ježiš neprišiel zákon zrušiť, ale ho naplniť. A tak žiadna sobota, žiaden zákon nás nemôže spasit. Jediné Ježiš Kristus.“ K stretnutiam na Litmanovskej hore už neodmysliteľne patrí aj rozjímavie pred Najsvätejšou Eucharistiou a Eucharistické požehnanie (Lubomír Petřík/ISPB).

PREŠOV: Bohoslovci gréckokatolíckeho kňazského seminára blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gojdiča v Prešove už tradične pripravili Mikulášsky večierok. V nedeľu 5.12.2004 privítali prešovského eparchu Mons. Jána Babjaka, SJ, ktorý sa s nimi modlil večierok. Po večeri sa otec biskup Ján Babjak, SJ, spolu s protosynklom Prešovskej eparchie o. Vladimírom Skybom, protosynklom Košického apoštolského exarchátu o. Vladimírom Tomkom, kancelárom Gréckokatolíckeho biskupského úradu v Prešove o. Lubomírom Petříkom a predstavenými seminára zúčastnil programu, ktorý pripravili bohoslovci tretieho ročníka. Dali v ňom priestor na väzne

Nižšie svätenie v Trebišove

Nedeľa 26. decembra bola pre trebišovskú farnosť o čosi bohatšia a slávnostnejšia ako iné nedele. Popri radošti z prežívania

sviatkov Narodenia Pána zavítal do farnosti vладыka Milan Chautur, košický exarcha, aby udelil bohoslovcovi Ladislavovi Baranovi zo Sečoviec nižšie svätenie - postrihnutie a stretol sa s veriacimi. Obsahovo bohatý obrad postrihnutia svätca spočíva v symbolickom prstrihnutí vlasov do kríža, čo naznačuje, že novopostrihnutý kandidát duchovného stavu sa zrieka všetkých vonkajších ozdôb a je zasvätený Bohu. Súčasne dostáva od

Cirkvi, skrze svojho biskupa, nové úlohy: čteca (lektor), pivca (kantora) a služobníka oltára a svätýne.

Po udelení nižšieho svätenia nasledovala archierejská sv. liturgia, ktorú spevom sprevádzal zbor z Trebišova. Preplnený chrám vyspieval tajomstvo druhého dňa sviatkov, v ktorom východná cirkev predostiera pred duchovný zrak najbližšie osoby pri božskom Dieťati, a to Presvätú Bohorodičku a sv. Jozefa Snúbencu. Vладыka Milan Chautur upriamil tému homílie na súčasnú rodinu, ktorá je v kríze aj preto, lebo stratila svoj vnútorný poriadok a jasné vymedzenie kompetencií jej členov. „Fyzikálne zákony, ktoré dal Boh, rešpektujeme, a morálne zákony by sme chceli reformovať.“ uviedol a odporučil všimnúť si Svätú rodinu, v ktorej vládol poriadok a harmónia zo správne prežívaných vzťahov.

Stretnutie s novonarodeným Kristom v Eucharistii umocnila radosť nad novým svätencom i celková vianočná atmosféra lásky spolu s archierejským požehnaním.

Michal Hospodár/GKAE

Seminár v Metodicko-pedagogickom centre v Prešove

V súvislosti s Biblickou olympiádou v školskom roku 2004/2005, ktorá je vyhlásená Ministerstvom školstva SR a koná sa po všetkých ZŠ pre druhý stupeň a stredné školy na Slovensku, sa 26. 11. 2004 uskutočnil seminár v Metodicko-pedagogickom centre v Prešove s názvom „Zvoľte si dnes, komu chcete slúžiť“, kde o. Jozef Zorvan rozobral exegetický pohľad na biblické knihy Jozue,

Ezdráš a Evanjelium podľa Lukáša, ktoré sú témou pre danú olympiádu.

Na základe vyplnených dotazníkov od kňazov a katechetov Prešovskej eparchie prinášame prehľad o vyučovaní náboženstva a náboženskej výchovy – východný obrad v školskom roku 2004/2005 v jednotlivých protopresbyterátoch Prešovskej eparchie.

DKÚ Prešov

Sumár údajov za Prešovskú eparchiu v školskom roku 2004/2005

Protopresbyterát	Počet študentov na katolíckych školách		Počet študentov v vyučujúcej Náb. výchovy - východný obrad		Počet študentov v vyučujúcej Náb. výchovy - východný obrad		Počet katechetov vyučujúcich Náb. výchovu - východný obrad		Počet katechetov vyučujúcich Náb. výchovu - východný obrad		Počet hodín Náb. výchovy - východný obrad	
	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ	ZŠ
Bardejov	10	13	9	656	916	167	14	0	9	4	80	8
Záp. a str. Slovensko	1	3	0	136	167	0	2	0	0	0	22	0
Humenné	15	13	8	398	456	329	10	3	8	2	64	27
Medzilaborce	1	5	2	514	690	170	4	2	1	0	39	6
Poprad	-	-	-	-	-	-	3	0	1	1	18	-
Prešov	7	19	5	307	364	277	8	2	3	4	73	14
Sabinov	-	-	-	223	170	-	4	-	3	-	27	-
Slna	5	10	4	410	526	131	10	1	2	2	57	14
Stará Ľubovňa	8	10	2	786	846	77	12	1	6	0	98	-
Svidník	3	21	10	546	685	225	8	3	7	1	90	18
Stropkov	3	5	2	69	337	91	5	1	3	0	36	5
Vranov - Čemerné	10	7	2	1399	1965	38	9	1	2	0	77	2
Vranov - mesto	3	9	5	347	639	272	11	3	1	1	55	14
Spolu	66	115	49	5791	7761	1777	100	17	46	15	736	108

Cena Prešovského samosprávneho kraja pre blahoslavených mučeníkov

V historickej budove Divadla Jonáša Zábrorského v Prešove sa 21. decembra 2004 uskutočnilo slávnostné zasadnutie zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja (PSK), na ktorom boli po prvýkrát udelené ceny zastupiteľstva PSK a predsedu PSK. Medzi ocenenými sú aj blahoslavený prešovský biskup mučeník Pavel Peter Gojdič, bl. prešovský biskup Vasíl Hopko a bl. rehoľný kňaz mučeník Metod Dominik Trčka. Boli ocenení cenou PSK in memoriam za duchovnú formáciu Prešovského regiónu, za trvalé svedectvo života podľa pravdy a za pozitívne zviditeľnenie regiónu a mesta Prešov. Z rúk predsedu PSK Petra Chudíka cenu pre blahoslavených mučeníkov prevzal gréckokatolícky prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ. V krátkom príhovore prejavil vďačnosť za toto ocenenie v svojom mene i v mene celej Gréckokatolíckej cirkvi. Povedal: „Osobne považujem toto ocenenie blahoslavených biskupov a rehoľného kňaza za veľmi dôležité, lebo nám pomáhate obyvateľom tohto mesta i celého regiónu duchovne dozrievať a nezabúdať na tých, ktorí v tomto priestore formovali svedomie a srdcia ľudí, našich predkov, ale aj nás troška skôr narodených. Týmto rozhodnutím, vážený pán predsed a poslanci zastupiteľstva PSK, zviditeľňujete tento kraj a jeho nedávne dejiny – dejiny nášho mesta a našej cirkvi, čo môže duchovne prispieť k dobre všetkých obyvate-

ľov tohto regiónu.“ Na slávnostnom akte sa z cirkevných predstaviteľov ďalej zúčastnili za

pravoslávnu cirkev arcibiskup a metropolita Nikolaj, za rímskokatolícku cirkev pomocný košický biskup Mons. Bernard Bober a pomocní spískový biskup Mons. Andrej Imrich a za evanjelickú cirkev a. v. prešovský farár Ján Bakalár.

Lubomír Petřík

Médiá – menšiny – verejná mienka

Katedra kresťanskej edukácie vďaka svojim zahraničným kontaktom usporiadala v poradí už tretiu medzinárodnú konferenciu venujúcu sa problematike spoločenskej komunikácie. Téma tohtoročného vedeckého podujatia dňa 8. decembra 2004, ktoré katedra zorganizovala v spolupráci s katedrou médií a náboženskej komunikácie KUL a Vyššou školou kráľa Wl. Jegiely v Lubline, bola Médiá – menšiny – verejná mienka. Je potešiteľné, že počet aktívnych účastníkov zastupujúcich iné vysoké školy, zvlášť zo zahraničia, každým rokom rastie. Účastníci konferencie mali možnosť sledovať nasledujúce prezentácie: Doc. ThDr. Juraj Spuchlák, PhD., z TF KU v Košiciach hovoril o manipulácii v masmédiách v prednáške Pozitívna diskriminácia menšín na Slovensku; PhDr. Radek Mezulánik z CMTF PU v Olomouci predstavil postavenie Katolíckej cirkvi v ČR v príspevku pod názvom Katolícka menšina v ČR a verejná mienka; Dr. Vojtěch Eliáš z KTF UK v Prahe upriamil pozornosť poslucháčov na náboženskú výchovu v kontexte výchovy v ČR v prednáške – Postavenie náboženskej výchovy medzi ostatnými predmetmi; Prof. Dr. hab. Tadeusz Zasepa z TF KUL v Lubline poukázal na vplyv médií na tvorbu a formovanie verejnej mienky v príspevku pod názvom Médiá a verejná mienka; Dr. hab. Andrej Baczyński z PAT v Krakowe vo svojom

príspevku hovoril o modeli lokálnej televízie. Ďalšie príspevky predniesli Mgr. Josef Szymeczek z PdF OU v Ostrave na tému Poľská menšinová tlač v Československu a ČR od roku 1945; ThDr. Lubomír Petřík, PhD., z GBF PU na tému Prezentácia Gréckokatolíckej cirkvi v tlačených a elektronických médiách na Slovensku v súčasnosti a ThDr. Slavko Ganaj, PhD., Mediálne vnímanie národnostných menšín na Slovensku na základe súhrnných správ o Slovensku z rokov 2001 a 2003. Konkrétny príspevok k otázke formovania verejnej mienky predstavil PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, ktorý prezentoval vytvorenie novej, na Slovensko jedinečnej, rubriky na web stránkach Gréckokatolíckej cirkvi www.grkatpo.sk/reaguj ako možnosť slobodného prezentovania názoru na morálnu hodnotu mediálneho produktu prostredníctvom internetu. Konkrétna reakcia je rozposlaná riaditeľovi príslušného média a jeho reklamným partnerom.

Konferencie sa zúčastnil aj prorektor PU Doc. ThDr. Peter Šturák, PhD., dekan GBF PU Doc. ThDr. Vojtech Boháč, PhD., ako aj ďalší učitelia a študenti. Príspevky z tohto podujatia budú publikované v zborníku, ktorý si môžu záujemcovia objednať na katedre kresťanskej edukácie GBF PU.

Gabriel Paľa

zamyslenie, ale aj na rozosmätie. Nakoniec sv. Mikuláš všetkých obdaroval a vладыka Ján všetkým udelil archierejské poženovanie. S týmto programom bohoslaci v týchto dňoch navštívili aj niektoré ústavy sociálnej starostlivosti v Prešove a v okolí, čím potešili mnohé deti a dospelých. Aj takýmto spôsobom chcú gréckokatolícki bohoslaci prispieť k príprave na sviatky Narodenia Ježiša Krista (Lubomír Petřík/ISPB).

OLŠAVICA: V nedeľu 5. decembra 2004 prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, slávil archierejskú svätú liturgiu pri príležitosti odpustovej slávnosti v Chráme sv. Mikuláša v Olšavici v Popradskom protopresbyteráte. Spolu s ním svätú liturgiu slávil domáci správca farnosti o. Slavomír Zahorjan, kňazi z okolia a rodák z tejto obce o. Peter Tremko, protopresbyter Sninského protopresbyterátu. Pred svätou liturgiou otec biskup posvätil zreštaurovanú ikonu sv. Mikuláša na oltári, ktorá pochádza zo začiatku 18. storočia. Reštaurovala ju akademická maliarka Anna Svetková z Levoče. V homílii vyzdvihol dobrotu a štedrosť sv. Mikuláša a veriacim pripomenul, že tieto vlastnosti by mali charakterizovať každého kresťana. Kópiu ikony Presvätej Bohorodičky z tohto chrámu podarovala Prešovská eparchia Svätému Otcovi Jánovi Pavlovi II. na slávnosti blahorečenia biskupa mučeníka Vasilja Hopka 14. septembra 2003 v Bratislave. Blahoslavený Vasíl prežil niekoľko rokov svojho detstva na fare v Olšavici u svojho uja, gréckokatolíckeho kňaza Demetra Petrenka. Vладыka Ján Babjak, SJ, na konci slávnosti požehnal prítomné deti a rozdal im sladkosti ako znak dobroty a štedrosti sv. Mikuláša. Potom bolo mytovanie a liturgický sprievod okolo chrámu s čítaním štyroch evanjelií (Lubomír Petřík/ISPB).

SPÍŠSKÁ NOVÁ VES: Je už osemeročnou tradíciou Farnosti Premenenia Pána v Spíšskej Novej Vsi, že v predvánočnom období v nedeľu okolo sviatku sv. Mikuláša prichádza do farnosti vладыka Milan, košický exarcha. Na túto slávnostnú príležitosť sa tešia všetci veriaci farnosti, zvlášť deti a mládež. Aj tohto roku, presne 5. decembra, vладыka Milan farnosť nesklamal. Pri svojej návšteve slávil archierejskú sv. liturgiu a predniesol aj Božie slovo, v ktorom zodpovedal na často rezonujúcu, ale priamo nevyvolanú otázku: či sa ešte dnes vôbec opláti konaf dobro? Slávnosti sa zúčastnili aj predstavená miestnej komunity SNPM s. Benigna Drabová a ctihodné sestry z Košíc Joachima Barabasová, Alexia Chauturová a Klára Dzurčaninová. Sv. liturgiu spevom skrášľoval miestny spevácky zbor Theotokos pod vedením s. Ivany J. Sojkojvej. V popoludňajších hodinách sa vладыka stretol s mládežou pri športe. Celý deň vyznel v radosnej atmosfére z prežívanej Božej lásky a darov sv. Mikuláša, ktoré sa zapísali do srdc detí i dospelých (Michal Hospodár/GKAE).

PREŠOV: V stredu 8. decembra 2004, na sviatok Neпоškvrneného Počatia Presvätej Bohorodičky, slávil prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, archierejskú svätú liturgiu v Biskupskej kaplnke s. Jozefa v rezidencii Gréckokat. biskup. úradu v Prešove, spolu s titulárnym biskupom abritským Mons. Eugenom Kočišom z Pražského apošt.

Slávnosť gréckokatolíckej farnosti v Starej Ľubovni

Dňa 28.11.2004 sa v našej farnosti v Starej Ľubovni uskutočnila mimoriadna slávnosť. Do nášho chrámu zasväteného Matke ustavičnej pomoci zavítal náš prešovský eparcha vladyka ThDr. Ján Babjak, SJ. Bola to jeho prvá oficiálna návšteva pri príležitosti udelenia sviatosti myropomazania. Asistenciu o. biskupa tvorili protosynkel o. Vladimír Skyba, osobný tajomník o. Martin Chudík a bohoslovci. Toto pozvanie prijal od o. Kamila Drába, CSsR, správcu Farnosti Matky ustavičnej pomoci v Starej Ľubovni. Sviatosť myropomazania prijalo 41 mladých ľudí, prevažne mládež a deti. Slávnosťnú archierejerskú svätú liturgiu spolu slávil aj miestni otcovia redemptoristi: o. Ján Čuchráč, o. Pavol Tomko a o. Maroš Dupňák.

Otec biskup vo svojej homilii vyzdvihol myšlienku, ako máme pamätať v dnešnom

svete nielen na materiálne dobrá, ktoré rýchle pomínu, ale nemáme zabúdať ani na naše duše, staraf sa aj o svoj duchovný život.

Celá slávnosť bola povzbudením a duchovným obohatením pre našu farnosť.

Marek Strachan

Foto: Michal Petiňák

Prešovský eparcha sa stretol so spoločstvami Neokatechmenátnej cesty

Prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, slávil v stredu 1. decembra 2004 v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove archierejerskú svätú liturgiu so spoločstvami Neokatechmenátnej cesty, ktoré pôsobia na území Prešovskej eparchie.

Pred svätou liturgiou otcovi biskupovi poďakoval za toto stretnutie Volfagang Preis, ktorý je zodpovedný za Neokatechmenátnu cestu na Slovensku. Povedal, že táto liturgia je vďakvydaním Bohu za jeho milosť a za Štátut Neokatechmenátnej cesty, ktorý Apoštolský Stolec v roku 2002 schválil pre neokatechmenát ako pokrstný katechmenát. Zároveň predstavil otcovi biskupovi jednotlivé spoločstvá z Prešova, Bardejova, Svidníka a Vranova nad Topľou, z ktorých sa stretnutia zúčastnilo približne 200 bratov a sestier. Pri oltári s otcom biskupom koncebrovalo pätnásť kňazov, medzi nimi aj Jabez Bokavšek z ektpy pre Slovensko. Vladyka v homilii vychádzal z evanjelia liturgie, v ktorom evanjelista Lukáš píše o tom, ako k Ježišovi prinášali deti, malýchých. Okrem iného povedal: „Vyjadrujem radosť, že sme tu zhromaždení spolu s Kristom uprostred. On je ten, ktorý nás tu pozval a moja radosť je v tom, že my sme prijali toto pozvanie. Je to vždy potešujúce a veľmi radostné, keď človek vstupuje do kontaktu s Ježišom, s Bohom, keď s ním vie komunikovať, keď mu ďakuje, keď ho odposlúje a keď ho prosí. Dnešné Božie slovo však ide ešte ďalej. Káže nám, aby sme k nemu prinášali a privádzali druhých, tých, ktorí ho ešte nepoznajú, ktorí o ňom ešte nepočuli, ktorí sú k nemu zatiaľ ľahostajní.“ Ďalej pokračoval tým, že Božie slovo tu nemyslí iba na fyzické privádzanie, ale aj na duchovné, a to tak, že svojich bližných nesieme vo svojich srdciach a predkladáme ich v modlitbe Kristovi. „Je to naše svedectvo o živej viere, o jej misijnom rozmere a o našej láske k Bohu a k blížnemu.

Láska k Bohu nemôže byť v našom srdci, ak tam nie je aj láska k blížnemu. Práve kresťanstvo nie je sebecké, ale altruistické. Lebo Boh je altruista, on miluje všetkých, jeho láska nevyklučuje nikoho, a tak sme všetci vďaka Kristovej obeti kandidáti neba.“ Po svätej liturgii bolo v biskupskej rezidencii agapé, ktoré pripravili spoločstvá.

Neokatechmenátna cesta vznikla v roku 1964 medzi obyvateľmi barakov Palomas Altas v Madride pôsobením pána Francisca (Kika) Argüela a slečny Carmen Hernández. Tí začali na žiadosť chudobných, s ktorými žili, ohlasovať evanjelium Ježiša Krista. Postupne sa táto kerygma skonkretizovala do katechetickéj syntézy, ktorá je založená na trojnožke: Božie slovo – Liturgia – Spoločenstvo, a jej snahou je priviesť ľudí k bratskej komunii a k zrelej viere. Táto nová katechetická skúsenosť, zrodená v šľapajách obnovy započatej Druhým vatikánskym koncilom, sa stretla so živým záujmom vtedajšieho madridského arcibiskupa Mons. Casimira Morcilla. On povzbudil iniciátorov Cesty, aby ju šírili vo farnostiach, ktoré o to požiadajú. Taktó sa táto nová skúsenosť evangelizácie postupne rozšírila v madridskej archidieceze a v iných španielskych diecezách. V roku 1968 prišli iniciátori Neokatechmenátnej cesty do Ríma. So súhlasom kardinála Angela Dell' Aqua, ktorý bol v tom čase generálnym vikárom Jeho Svätosti pre mesto Rím a okolie, sa začali prvé katechézy v Ríme. Od tohto momentu sa Cesta začala šíriť v diecezách, eparchiách celého sveta, ba aj v misijných krajinách. Neokatechmenátna cesta sa dáva do služby biskupov a farárov ako itinerárium znovobjavenia krstu a permanentnej výchovy vo viere. Ešte v dobe totalitay sa Cesta dostala aj na Slovensko a od roku 1988 sa realizuje aj medzi gréckokatolíkmami na Slovensku.

L. Petrik

exarchátu a s kňazmi biskupskej kúrie. Na slávnosti sa zúčastnili pracovníci biskupského úradu. Pred svätou liturgiou posvätili rozšírenú a obnovenú biskupskú kaplnku, oltár, bohostánok, sedemramenný svietnik, novoinštalovaný ikonostas s ikonami, ktoré napísala Emília Dankovčková z Košíc, absolventka Prvej ikonopiseckej školy v Košiciach. Zároveň otec biskup posvätil aj novozriadenú trvalú expozíciu histórie Prešovskej eparchie v rezidencii biskupského úradu, ktorá v sebe zahŕňa napr. rúcha, oblečenie, rôzne veci zo života blažených hieromučeníkov P. P. Goidiča a V. Hopka. V homilii otec biskup hovoril o Neposkvrnenom Počatí Panny Márie, ale okrem iného povedal aj tieto slová: „Mám radosť z toho, ako teraz vyzerá toto miesto, táto biskupská kaplnka, v ktorej sa často modlili a slávil sväté liturgie naši blahoslavení biskupi Pavol a Vasil. Táto biskupská kaplnka chce a má byť srdcom biskupstva. Tu každý deň na poľudnie prichádzame všetci pracovníci biskupského úradu na modlitbu a kňazi a rehoľné sestry na spoločnú modlitbu večierne. Nech nám modlitba na tomto posvätnom mieste pomáha napredovať v čnostiach, v budovaní osobného vzťahu s Ježišom Kristom a medzi nami navzájom.“ Milá slávnosť bola zakončená pápežskou hymnou a mnoholištým (Ľubomír Petrik).

PREŠOV: Sestry služobnice Neposkvrnenej Panny Márie na Slovensku preživali v prvej polovici decembra mimoriadnu udalosť. V zmysle konštitúcie svojej kongregácie sa konala v dňoch 8. – 14.12.2004 v Prešove provinciálna kapitula, čo je najvyšší zákonodarný orgán v provincii. Otvorenie kapituly pocíli svojou liturgickou účasťou vladyka Ján Babjak, SJ, prešovský eparcha, a na záver zavítal medzi šestnásť účastníčok kapituly vladyka Milan Chautur, CSsR, košický apoštolský exarcha, ktorý predniesol tematickú katechézu. Pracovný program rokovania bol sústredený na tému Spoločný život, podľa návrhu jednotlivých komunít. Súčasťou kapituly boli aj voľby kandidátok na provinciálne radkyně a voľby delegátok a ich zástupkyň na XI. generálnu kapitulu v Ríme v r. 2005. Zodpovedné sestry sa zamýšľali aj nad budúcnosťou Provincie Svätého Ducha na Slovensku a vytyčili úlohy a usmernenia pre nastávajúce obdobie. V nedelju si prítomní rokovanie spríjemnili návštevou drevených chrámov v Tročoch a Hervartove. Kapitulu pozdravili listami sr. generálna predstavená Janice Soluk z Ríma, sr. predstavená z Ukrajiny a komunita sr. redemptoristiek zo Sačurova. Kapitula sa niesla v atmosfére otvorenosti a úprimného hľadania správnych vízií do budúcnosti, z ktorých najdôležitejšou je byť v spoločstve lásky (Michal Hospodár).

MICALOVCE: Na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva v Micalovciach 16. decembra 2004, ktoré bolo spojené s udeľovaním ocenení jednotlivcom i organizáciám pôsobiacim v micalovskom regióne, sa dostalo jedinečného ocenenia dnes už bl. rehoľnému kňazovi M. D. Trčovi, CSsR (1886-1959). Mestské zastupiteľstvo mu udelilo titul „čestný občan Micaloviec in memoriam.“ Z rúk primátora mesta Ing. Jozefa Bobika prevzal ocenenie o. Jozef Jurčenko, súčasný predstavený Viceprovincie redemptoristov

Mikulášsky stolnotenisový turnaj

V sobotu 11. decembra t. r. sa uskutočnil vo Vojčiach v druhý ročník celoxarchátného stolnotenisového turnaja pod záštitou vladky Milana Chautura. Nebeským patrónom podujatia je obľúbený myrský biskup svätý Mikuláš.

Účastníci turnaja sa najprv stretli v Chráme Nanebovstúpenia Pána vo Vojčiach, kde bola sv. liturgia. Slávil ju vladky Milan spolu s dvadsiatkou prítomných kňazov a spevom ju sprevádzal miestny zbor z Vojčíc. V príležitosti kázi vladky Milan položil mládeži virtuálnu otázku: „Oplatiť sa dnes byť dobrým?“ A na príklade francúzskeho biskupa z románu Bedári, ktorý svojou dobrotou premenil srdce zlom nakazeného galejníka odpovedal: Vždy sa oplatiť byť dobrým, lebo konaním dobra v každej situácii šírite Božie kráľovstvo na zemi.“

Po sv. liturgii sa 93 súťažiacich z 24 farností exarchátu presunulo do priestorov základnej školy, kde ich privítalo v dvoch telocvičniciach kvalitne pripravené športové prostredie s deviatimi ping-pongovými stolmi. V úvode turnaja vladky Milan vyzval všetkých súťažiacich ku korektnému zápojeniu a kresťanskej radosť. Športové súťaže prebiehali v dvoch vekových kategóriách oddelene chlapci a dievčatá a do bojov sa zapojila aj väčšina prítomných kňazov. Napriek úsiliu strhnúť víťazstvo na svoju stranu, všade vládla uvoľnená atmosféra a radosť zo vzájomného stretnutia. Vďaka organizátorom celý turnaj mal hladký priebeh a čoskoro boli známe mená víťazov z jednotlivých kategórií.

Na záver vladky Milan spolu s miestnym kňazom o. Ladislavom Praščákom odovzdali víťazom diplomy a vecné ceny a všetkým zúčastneným pamätné listy ako pamiatku na vydaté podujatie. Vďaka patrí aj starostovi obce Vojčice Ladislavovi Bodnárovi, dlhoročnému nadsčovníkovi mládežníckeho športu, ktorý celú akciu všemožne podporoval. Ostáva veriť, že šport ako špecifická aktivita mladého človeka cvičí nielen osobné majstrovstvo, ale pomáha vychovávať aj pevnú vôľu a zblížuje ľudí v nasadení za dobro. Aj to je jeden z ušľachtilých zmyslov podobných podujatí. Už teraz sa mnohí tešíme na ďalší ročník.

Michal Hospodár /GKAE

Stúpajúci odber časopisu Slovo vo farnosti Čičava

Na každom mieste sa dnes hovorí o ekonomike. Peniaze sa stali najdôležitejšou vecou. Dokonca i kvalita duchovného života sa meria podľa toho, aké ekonomické výsledky farnosť dosahuje. Či je to dobré, nechávam na zváženie všetkým, ktorých sa to týka. Boh je úžasný v tom, že zo všetkého, aj negatívneho, dokáže „vyprodukovať“ dobro, preto si dovoľujem začať ekonomickou skúsenosťou.

Finančníci, ktorí rozumejú iba peniazom, tvrdia: Lepší je pomalý, hoci aj minimálny ekonomický rast, ako rýchly rozmach. Prudký rozvoj ukrýva v sebe rýchly pád. Myslím si, že túto všeobecnú skúsenosť, overenú dlhodobou praxou, je možné osvojiť si aj v živote Cirkvi, konkrétne aj v odbere časopisu Slovo. Pre rýchlu orientáciu uvádzam prehľadnú tabuľku o počte výtlačkov vo farnosti Čičava:

Rok 2001	24 kusov
Rok 2003	25 kusov
Rok 2005	26 kusov

Mnohí povedia, že takýto minimálny rast je zanedbateľný a vôbec nič neznamená. Nie je to celkom tak. Mladého človeka viac zaujíma budúcnosť ako minulosť, jeho perspektívy rozvoja ako dosiahnuté výsledky. I takto sa môžeme dívať na odber časopisu Slovo. Je potrebné brať do úvahy duchovný život kňaza, obeta-

vosť veriacich, umenie prezentovať dobrú vec. Rozhodujúca je horlivosť kňaza, ktorý by sa mal snažiť i to, aby Slovo a Gréckokatolícky kalendár, ktorý dosahuje úroveň malej encyklopédie, odoberali čo najväčšie počty kresťanských rodín. A pravdupovediac, každá rodina, ktorá navštevuje cerkev, by ich mala mať a čerpať z nich duchovný rast. Veriaci sú takí, ako sa im kňaz venuje, aj keď túto vetu nemožno zovšeobecniť. Keby každý rok stúpil odber Slova v každej farnosti čo len o jeden výtlačok, aj takýto stúpajúci trend by potešil.

V súčasnosti je každý kňaz zavalený tlakom povinností. Čo robí skôr? Opravovať faru či chrám? Uprednostníť spevokol pred biblickými hodinami? Venovať sa dôkladnejšej, písomnej príprave homílie alebo publikačnej činnosti? Každý duchovný otec sa venuje deťom, mládeži, rodinám, chorým. Jeho aktivity sa skôr či neskôr v živote farnosti prejaví navonok.

Teším sa, že v našej farnosti sa nám darí rozvíjať duchovný život. Aj takýto drobný nárast odberu časopisu Slovo hovorí o niečom podstatnom. Vôbec mi nejde o chválu. Ak kňaz súčasne zápasí na „sto frontoch“, úspechy nie sú až také viditeľné. Výsledky celkovej, kolektívnej práce vidí len ten, kto ich vidieť chce.

Miroslav Galava

východného obradu na Slovensku, a teda nástupca o. Metoda Trčka v michalovskom kláštore i v úrade. Bl. o. Metod Trčka sa počas svojho plodného života zapísal do dejín Michaloviec nielen dvoma sakrálnymi stavbami (kláštor a chrám), ale najmä obetavou misionárskou prácou pre dobro nesmrteľných duší. Za blahoslaveného ho vyhlásil Ján Pavol II. v Ríme 4.11. 2001. Jeho tešenie ostatky sú uložené v Chráme Svätého Ducha v Michalovciach (Michal Hospodár/GKAE).

PREŠOV: Nepočujúce deti zo Základnej školy internátnej pre sluchovo postihnuté deti v Prešove sa vo štvrtok 16. decembra 2004 v priestoroch svojej školy predstavili divadelným predstavením v posunovej reči Vianoce. Program navcvičili všetky nepočujúce deti, ktoré navštevujú hodiny náboženskej výchovy, so svojou katechétkou Darinou Petrikovou. Čestným hosťom programu bol prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, ktorý sa na takomto stretnutí zúčastnil aj minulý rok. Vystúpenie piesňami obohatilo bohoslovci gréckokat. Kňazského seminára Bl. biskupa P. Gajdiča v Prešove, ktorí dlhodobo spolupracujú s touto školou, predovšetkým v oblasti náboženskej výchovy a pri príprave detí na prvé sväté prijímanie. Zároveň aktívne pomáhajú pri zostavovaní učebnic náboženskej výchovy pre nepočujúce deti. Vystúpenie detí bolo zamerané biblicky. Nepočujúce deti v zverených úlohách biblických postáv precitli čaro Vianoc a v posunovej reči ukázali svoj vzťah k Ježišovi Kristovi. Po skončení programu sa všetkým prirhovoril otec biskup, ktorý deťom podakoval za hodnotný program a zaželal požehnané sviatky Božieho narodenia. Prejavil veľké uznanie obetavej a veľmi zásluhnej práci všetkých pedagógov. Vyjadril presvedčenie, že sa s deťmi stretne aj v priebehu roka, aby sa mohli spolu porozprávať. V závere deti obdaroval malou pozornosťou (Lubomir Petrik).

TREBIŠOV: V sobotu 18. decembra 2004 sa v trebišovskej cerkvi stretlo asi 150 detí košického exarchátu a sprevádzajúcich mladých, aby pri archierejskej sv. liturgii načerpali nadšenie ist s „dobrou novinou“ na Vianoce do rodín vo svojich farnostiach. Vladky Milan Chautur v príležitostnej homílii poukázal na hodnotu pravej radosť, ktorá prichádza do srdc nielen z prijímania darov, ale najmä z darovania. A práve kolektívne obdarujú tých, ktorých navštvia, nádherným posolstvom o Ježišovom narodení, čo tvorí podstatu vianočnej radosť každého kresťana. Na záver sv. liturgie vladky Milan udelil prítomným zvláštne požehnanie a vyslal ich ohlasovať zvesť o príchode Božieho Syna na svet. Skupina detí z Rakovca sa predstavila vladkyovi Milanovi i všetkým prítomným krátkym koledníckym programom.

V druhej časti sa deti stretli v priestoroch ZŠ Komenského, kde pre nich pripravili animátori z trebišovského eR-ka workshopy. Každý koledník mal možnosť prejsť tanečným, speváckym herným a kresliarskym programom. Vydaté popoludnie uvádzal mládežník Tomáš Mikunda. Na záver ostáva dodať, že vyzbierané peniaze z tohtoročného koledovania sú určené na podporu vzdelávacích programov v štátoch severnej Afriky (Michal Hospodár/GKAE).

„Kúp“ si svoj strom - a nielen v Tatrách

Rozhovor s náčelníkom lesochranárskeho zoskupenia „VLK“ Ing. Jurajom Lukáčom.

Z názvu vášho zoskupenia sa dá vyčítať, že ste ochrancami lesa. S ktorými problémami zápasia dnes slovenské lesy a ako sa im snažíte pomôcť?

Najväčším problémom slovenských lesov je ich premena z prirodzeného stavu na umelé lesy. Lesy sú na Zemi veľmi dlho, aspoň 350 miliónov rokov, a za ten čas museli prežiť veľa radikálnych zmien prostredia. Zmeny zemských pól, zmeny teplot či vlhkosti, dopady vesmírnych telies. To všetko ich zocelilo, vzťahy medzi organizmami v lesoch sa vyladili do optimálnej podoby a dnešné prirodzené lesy sú vďaka tomu schopné vydržať neuveriteľné problémy, ktoré im pripravuje ich okolie.

Človek sa začal zaoberať pestovaním lesov asi pred dvesto rokmi. Je to veľmi krátky čas na to, aby pochopil čo i len najzákladnejšie princípy jeho fungovania. Veď bežný slovenský buk sa dožíva viac ako 200 rokov, jedľa viac ako 400 a tis, normálna súčasť slovenských prirodzených lesov, viac ako 2000 rokov. Žiaden starý strom v slovenských lesoch teda nemohol byť zasadený lesníkmi.

Mali by sme preto k prirodzeným lesoom pristupovať s úctou, ako k starým bytostiam, ktoré nás môžu veľa naučiť a ktoré nám môžu v našom živote veľa pomôcť.

Naša hlavná práca v súčasnosti je teda záchrana prirodzených lesov. Nie sú to len staré lesy, ale akékoľvek lesy, z ktorých sú vylúčené ľudské zásahy. Nechceme, prirodzene, chrániť celé Slovensko, chceme len malú časť našich lesov nechť prírode, pretože lesy, sa podľa nás, vedia o seba lepšie postarať.

Málokto vie, že napriek tomu, že na Slovensku máme vyše 20 percent chráneného územia, je to len formálna ochrana. Veď len v najprísnejších chránených územiach bolo minulého roku povolených viac ako tri tisíce výnímkov!

Tento stav chceme zmeniť a dosiahnuť skutočnú ochranu približne 10 percent lesov. Človek môže mať z takéhoto rozhodnutia len úžitok.

Na akej úrovni sa nachádza stav slovenských lesov?

Formálne sú slovenské lesy hodnotené pomerne dobre. Lesy pokrývajú viac ako 40 percent územia Slovenska, sú relatívne plné zveri, máme vlkov, medveďov, rysov či divé mačky, vzácné sovy - sovu dlhochvostú, ptička kapcavého či kvička vrabčieho, niekoľko druhov orlov. Dôležitý pre nás je ale trend - a ten je dlhodobý zlý. Ako dokázali satelitné snímky, Slovensko prišlo za posledných desať rokov o päť tisíc hektárov lesov, zo Slovenska zmizol náš najväčší vták drop, ubúdajú aj iné organizmy.

Našou prvotnou úlohou je tento trend zastaviť a chceme to urobiť v podobe venca skutočne chránených lesov. Začali sme vykupovať cenné územia pomocou zbierky „Kúp si svoj strom“, kde majú ľudia možnosť zakúpiť strom v súkromnej rezervácii Vlčia pomocť zväčšovať územia, ktoré sú vyhradené pre prírodu a prirodzených obyvateľov lesa.

Pre dôstojný život potrebujeme zdravú krajinu. Zdravá krajina potrebuje prirodzené lesy. Myslite si, že človek sa zaujíma o lesy len ako o potenciálny zdroj finančných príjmov?

Je to večný problém: mať či byť. Mať peniaze, veľa peňazí, alebo žiť slušný, spokojný život v zdravej krajine. Nik z nás nie je proti komerčnému využívaniu lesov, je to naše národné bohatstvo a myslieť si, že to môžeme žiť v jednej veľkej rezervácii, je naivné. Ľudia by ale mali poznať mieru. Rozdeliť krajinu na malú časť, kde budú slobodne žiť lesy a ich obyvatelia, a na väčšiu časť, ktorá môže byť rozumne obhospodarovaná. Zatiaľ to tak nie je. Nie sme na tejto zemi sami a sami na nej ani neprežijeme. Musíme so svojím okolím spolupracovať, nie s ním bojovať. Spolupracou sa dá dosiahnuť vždy viac ako bojom.

A na to sa veľmi často v dnešnej dobe zabúda.

Slovenské lesy určite oplyvajú neobyčajným bohatstvom vzácnej

fauny a flóry. Lesy sú však postihované buď vetrovými kalamitami, alebo premožením podkôrneho hmyzu.

Môžeme si dovoliť ponechať im spontánny priebeh tak, aby vývoj lesa nebol ovplyvňovaný ľudskými zásahmi?

Už som v predošlých odpovediach naznačil, že podľa môjho názoru, príroda to jednoducho vie lepšie ako človek. A že to vie lepšie, dokazuje fakt, že lesy tu prežívajú už 350 miliónov rokov.

Opäť opakujem, nie je riešením ponechať celé Slovensko prírode, ale časť územia bez zásahov je politicko-sociálne prechodné riešenie. Zatiaľ to ale v praxi vyzerať tak, že človek intenzívne využije každý štvorcový meter krajiny. A keďže je tvor omylný - robí chyby. A tie sa nám už mnohokrát kruto vypomstili. V podobe záplav, kalamít či straty cennej pôdy prostredníctvom erózie.

Dobré vieme, že ne dávno sa Tatrami prehnala veterná smršť, veľká časť lesa (cca 13 tisíc hektárov) bola zničená, ako sa na to pozeráte?

Človek tu len zožal to, čo zasial. Premenil odolný prirodzený les na smrekovú monokultúru, pred sto rokmi nasadil do Tatier české a nemecké smreky a teraz vietor a lykožrúť idú robiť svoju prácu - premeniť tento umelý les na les prirodzený. Začali zvalením slabých stromov - je to prirodzená reakcia prírody na neprirodzené ľudské zásahy.

Čech by som ale upozornil, že to, čo sa stalo, neznamená z nášho pohľadu zničenie lesa. Boli síce zvalené slabé stromy, ale les nie sú zďaleka len stromy, sú to bilióny organizmov, viac ako 40 tisíc druhov živočíchov a rastlín, ktoré na tomto území stále žijú, predovšetkým v pôde. Stromy zhnijú a nahradia ich nové, prirodzené drevíny. Teda, nahradili by ich, keby do tohto procesu opäť nezasiahol nevhodne človek.

Ákú stratégiu alebo program je potrebné zaviesť, aby Tatry boli také ako pred kalamitou?

Navrhujeme väčšiu časť Tatier obnoviť prirodzenými procesmi, nechať spadnúť drevo zotlieť, vzniknutá hmota kvalitne pohnojí pôdu a na pripravené úze-

Ing. Juraj Lukáč sa narodil 14. decembra 1954 v Bratislave. Po ukončení gymnaziálneho štúdia v Humennom nastúpil na České vysoké učení technické v Prahe, kde vyštudoval elektrotechnické inžinierstvo. Pracoval v neziskovom sektore a v roku 1991 založil nadáciu Zelená nádej. Od založenia lesochranárskeho zoskupenia VLK v roku 1993 je jeho náčelníkom. Toto zoskupenie sa venuje záchrane prirodzených lesov na Slovensku. Pracuje tiež aj ako terénny zoológ.

mie začínú rôznym spôsobom „prichádzať“ semená pionierskych, krátkovekých drevín a po nich začínú územie kolonizovať dlhoveké stromy. Semená môžu byť prinesené vetrom, vodou alebo zvieratami a vtákmi. Také jedlové semeno, napríklad, hravo prekoná vzdialenosť niekoľko desiatok kilometrov, jarabinu roznášajú vtáky na niekoľko kilometrov a podobne je to aj so semenami iných stromov.

Časť lesa môže obnoviť, samozrejme, aj človek, a práve Tatranský národný park by potom umožnil aj porovnanie efektívnosti oboch postupov – prírodného a ľudského.

Čo si myslíte, podarí sa dať Tatry do takeho stavu, aby boli opäť pokryté lesmi?

Ak budeme spolupracovať s prírodou, tak určite. Som optimistom a dúfam, že vietor, ktorý nad Tatrami zavial, je vetrom, ktorý nám všetkým pomôže byť skromnejšími a

pokornejšími, pretože skromnosť a pokora je to, čo mnohým z nás chýba.

Prajem všetkým čitateľom veľa lásky a Božieho požehnanie v novom roku 2005.

Rozhovor pripravil Peter Laca
Snímky: internet

Čím naplníme svoj voľný čas?

Zaiste mnohí z nás pocítujú neutíchajúci smäd po živej Božej prítomnosti v našom živote, po Kristovej živej vode. Máme snáď aj túžbu napredovať v kresťanskom živote, v horlivom konaní dobra, v modlitbe, čítaní a kontemplovaní Božieho slova.

Už sme nad tým neraz premyšľali, dali si záväzky a aspoň po nedeľnej homilii mali vrelú snahu niečo, aspoň niečo, zlepšiť. Prišli sme domov a „trnie života“ pomaly udúšalo znamenité myšlienky, ktoré v nás ešte občas zarezonovali. Podobnú skúsenosť sme azda získali čítaním náboženskej literatúry, možno aj pri tomto Slove. Po zatvorení knihy či časopisu nás však každodenná realita nasmerovala skôr tam, kam sme nechceli.

V týchto súvislostiach nám nevdojak napadli myšlienky o pokojnom živote otcov púšte či jednotlivých svätých, ktorí to dokázali uskutočniť. Ako však môže kresťan dneska odpovedať na stále aktuálne požiadanky nášho Pána, Stvoriteľa, najviac milovaného?

Pre mnohých tieto riadky určite neprinášajú nič nové, ale dovoľte aspoň niekoľko postrehov. Zaiste sme už získali z nekonečnej Božej milosti mnoho prospešných návykov – ranná a večerná modlitba, prežehnanie sa pred i po požívaní pokrmu, samozrejme nedeľné bohoslužby. Do chrámu zjdem i v iný deň, pristupujeme k sviatostiam.... Vozňahu k blízkyim sa tiež snažíme. Ostaníme však ešte pri Bohu, pri tom. Tu však postačuje to, čo už činíme. Otázkou je, čím naplníme svoj voľný čas. To, čo do seba prijímame, nás v istom zmysle určuje. Tu však nemožno obísť náš postoj k užívaniu tých darov, akými sú naše „každodenné“ médiá. Zaiste, téma preferovaná. Myslím, že nestrelím vedľa, keď poviem, že rannú modlitbu nám úspešne nahrádzajú slová a piesne z éteru našich rádioprijímačov. Keď prideme domov, opäť zapíname rádio alebo televízor. Je to zrejme z túžby po informovanosti, ktorá je správna. Pozrieme si najnovšie správy, ale aspoň na dvoch TV stanicách, aj keď sme už hlavné udalosti zaznamenali počas dňa, napr. v médiách na pracovisku, v aute, vo vyhrávacích

obchodoch či v cukrárni – skrátka, zo všetkých strán. Čítali sme už aj noviny, ale chceme vieďeť ešte viac. Alebo chceme zaplniť večerný čas, prázdno... Čítíme, kam sme sa dostali a čo ostalo z pôvodnej nevinnéj túžby po informáciách? Kde a kedy si tu spomenieme na Boha alebo nadviažeme komunikáciu s naším pravým Pánom? Čo do seba prijímame? Je dnes možné voliť cestu pôstu v požívaní správ, senzácií a v naozajstnom výbere toho, čo pozeráme, počúvame, čítame?

Zabudli sme na ticho, príjemnú hudbu, na kvalitnú knihu, na čas len pre naše ratolesti. Niektorí z nás skutočne nedokážu byť pár minút v tichu, sami v pokoji a bez akýchkoľvek „podmazov“. Nechcem tu predostierať extrémny názor, že pozeranie televízie je nevhodné, aj keď osobne poznám vzácnych ľudí, ktorí si tento ruch vedome odopierajú. Na druhej strane sa zamyslime nad tým, že z pohľadu Krista a nás kresťanov je veľká väčšina ponúkaných relácií, obrazov a scén kdejsi na scestí. Nezabúdajme, že to, čo v svojom svätom čase osobného voľna „našávame“, má predovšetkým budovať a nie zaháňaf našu nudu a pasívne nás vľahovať do mnohorakých problémových vzťahov, situácií a plytké zábavy. Pri obozretnom kresťanskom pohľade na duchovné hodnotové pozadie ponúkaného by nám malo byť jasné, od koho dané impulzy pochádzajú. A je na nás, pre koho sa rozhodneme.

Verím, že ak si položíme túto závažnú otázku pred tvárou nášho Pána, poprosíme Svätého Ducha o dar múdro sa rozhodovať, ako naložíť s naším časom, ktorý nám dal on sám, s nadhľadom dokážeme korigovať mediálny ruch v našich domovoch. Čím viac ho bude ubúdaf, tým viac u nás bude prebývať sám najvznešenejší hosť.

Andrea

Rozdelenie spisu správne urubíme až vtedy, keď pochopíme úmysel, s ktorým bol napísaný. Na túto otázku veľmi pekne odpovedá záver jedného internetového príspevku o Didache: „Didache je spis značnej dôležitosti. Nehľadaj na jeho dogmatický obsah, dáva nám pekný a presný obraz o tom, aký bol, vo vtedajších raných časoch, vnútorný život kresťanských spoločenstiev z pohľadu morálneho učenia, praktických ustanovení, ktoré sa zachovávali a formy vedenia, pod ktorou žili. Niektorí autori videli v tomto spise väčšinou starodávne kresťanské rituály; je možno presnejšie charakterizovať ho ako typ „Vade mecum“ pre vernosť a ustanovenia, ktoré používali predstavitelia Cirkvi.“

Spis totiž slúži ako pravidlá toho, čo má alebo nemá niekto robiť, aby patril do miestnej kresťanskej komunity.

I.

1. Existujú dve cesty, cesta života a cesta smrti. Je medzi nimi podstatný rozdiel.

2. Cesta života je táto: V prvom rade miluj Boha, ktorý ťa stvoril, a svojho blízkeho ako seba samého. To, čo nechceš, aby sa stalo tebe, nerob ani iným.

3. A takýto je význam týchto slov: Dobrorečte tým, ktorí vám zlorečia, a modlite sa za svojich nepriateľov, pošlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú. Veď aká zásluha plynie z toho, ak milujete tých, ktorí milujú vás? Vari tak nerobia aj pohania? Milujte preto tých, ktorí vás nenávidia a nebudete mať nepriateľov.

4. Zdržiavaj sa svojich hriechných a telesných žiadostí. Ak fa niekto udrie na pravé líce, nastav mu aj ľavé a budeš dokonaly. Ak fa niekto núti ísť jednu míľu, choď s nim dve. Ak ti niekto berie vrchný odev, daj mu aj spodný. Ak ti niekto niečo vezme, nežiadaj to späť. Lebo aj tak nič nezmežješ.

5. Každému daj to, čo si od teba prosí, a nežiadaj to späť. Lebo Otec chce, aby sa z jeho darov dostalo každému. Blažený každý, kto obdarúva podľa tohto príkazu. Lebo zostane bez viny. Beda tomu, kto berie. Ale ak niekto berie, pretože je v núdzi, takýto je bez viny. Ak ale nie je v núdzi, bude musieť skladať účet za to, prečo zbral a načo to zbral. Keď bude potom hodný od väzenia, bude súdený podľa toho, čo spáchal a nevyjde odtiaľ, kým nezaplatí do posledného haliera.

6. No aj v tejto veci platí: „Nech sa potí tvoja almažna v tvojich rukách, kým nespoznáš, komu ju dávaš.“

II.

1. Druhé prikázanie v náuke znamená: 2. Nezabiješ, nescudzolozíš, nezneutíš chlapca, neoddaš sa modlárstvu, nepokradneš, nebudeš čarovať, nepozuješ jeď, dieťa nezavrhuješ, aby zahynulo, ani novorodenca nezumrtíš, nebudeš dychtivo túžiť po majetku svojho blízkeho.

3. Nebudeš krivo prisahať, ľživo svedčiť, nebudeš osočovať ani navádzať na zlé.

4. Nebudeš dvojvártny ani dvojnásobný v slovách, lebo dvojnásobné reči sú sluckou smrti.

Pokračovanie nabačuje. Róbert Horška

ANKETA

Ako na vás zapôsobilá kalamita v Tatrách?

o. Slavomír, správca farnosti

Človek sa často správa tak, akoby bol pánom všetkého. No aj tá kalamita v Tatrách nám má byť mementom, že zvrchovaným Pánom je Boh.

Je pravda, že táto veterná smršť je v očiach ľudí negatívnu skutočnosťou. Ale snáď bude zároveň podnetom na to, aby sme si uvedomili, že stále zostávame v mnohých oblastiach bezmocní. Jediné on je mocný.

Miro, študent

V Tatrách som ešte nikdy nebol. Možnože raz sa tam dostanem. Keď sa to stalo bola tam moja kamarátka. Nemohla sa odtiaľ dostať domov, tak sme si telefonovali. Ostala tam kvôli tomu štyri

dni navyše a musela veľa vecí doháňať. Je to hrozné, také veci sa dejú asi raz za päťdesiat rokov.

Katarína, študentka

Je to hrôza, všetci sme z toho veľmi zaskočení. Myslím si, že sa to dalo čakať, vyladom na to, ako sa ľudia správajú k prírode.

Magda, knižovníčka

Otriaslo to mnou aj mojou rodinou. Sme z toho smutní. Videla som ničivú katastrofu, ktorá postihla Tatry, v televízii, novinách a časopisoch. Neviem, či by sme si to tam teraz v zime dokázali ísť

pozrieť naživo. Páči sa mi však snaha ľudí zo Slovenska aj Čiech pomôcť akýmkoľvek spôsobom. Len aby sa peniaze správne použili.

Juraj

Nazdávam sa, že to, čo sa stalo, je Boží zámer. Osobne zastávam iný názor, než je ten, ktorý sa prezentuje v médiách. Pomoc je teraz, samozrejme, potrebná. Ale vieme, ako pomôcť? Príroda

si vie pomôcť sama lepšie, keby človek do nej nezasahoval. Esteticky to tam určite nevyzerá, no o pár rokov to bude vyzeraf úplne inak.

Marta, zdravotná sestra

Neberiem to tragicky. Niekedy aj to zlé, je na niečo dobré. Nič iné nám neostáva, len si vzájomne pomôcť. Každý kto môže, nech pomôže podľa svojich možností.

Peter Laca
Marek Valenčík

Tragédia lesa

Na Slovensku sa asi nenájde človek, ktorý by nebol pohnutý nedávnou tragickou víchricou vo Vysokých Tatrách. Les, na ktorý sme boli zvyknutí, už neexistuje v takej podobe, akú si uchovávame v našich spomienkach. Keď my východniari budeme cestovať na západné Slovensko či do Čiech, už nás za Svitom neprivíta krásny les, ale dlhé polia popadaných stromov. Keď televízie odvysielali zábery z tohto spustošeného kraja, mnohí sa spýtali: „Prečo, Bože? Prečo?“

Odpoveď Boha by mohla byť, paradoxne, veľmi podobná ľudskej otázke: „Prečo, človeče? Prečo?“ K tejto tragédii prispel každý z nás. Naše skutky sú ako kvapky vody s nepatným množstvom vápenca a výsledok ich neustáleho kvapkania môžeme obdivovať v Slovenskom krase. Každý prispel, či už má 70, alebo iba 10 rokov. Sme neohladuplní a zahľadení do seba, sme egoisti. Chceme si užívať každú chvíľu nášho života a chceme si ju

jeho konanie. Toto všetko je len vrchol našej arogantnosti.

Napriek tomu je potrebné pomôcť obnove lesa. Názory ľudí sa rôznia. Jedni sú za promtnú pomoc, iní sa spoliehajú na štát a Európsku úniu, ďalší sú presvedčení, že obnovu Tatier majú hradit tí, ktorí na nich zarábajú. Takáto katastrofa však nemá v novodobých dejinách obdobu a zasluhuje si nielen našu pozornosť, ale i pomoc.

Toho pochopili aj umelci, ktorí vystúpili v Poprade na benefičnom koncerte s názvom Tatrám pod stromček a zriekli sa svojho honoráru. Diváci ich však odmenili obrovským potleskom. Niekoľko miliónov českých korún venovali aj českí diváci prostredníctvom SMS správy na obnovu Vysokých Tatier počas benefičného koncertu v pražskej Sazka Aréne, ktorý naživo vysielali české verejnoprávne médiá

užívať čo najlacnejšie, aby sme si mohli kúpiť tú ďalšiu. Ale nikdy nebudeme naplnení, náš život sa nezlepší, ale naopak, zhorší sa.

Pomoc Tatrám

Dnes každý prispieva na záchranu slovenského klenotu. Peniaze sa hrnú od turistov, firiem aj obyčajných ľudí. Prispievajú mladí, starí i stredná generácia. Ale tatranský les sa bude z tejto katastrofy spamätávať desaťtisky rokov. Možno až naše deti či vnúčatá budú mať znovu vidieť tú nádhuru lesa, v ktorom sme sa v Tatrách prechádzali. A dovtedy? Čo bude dovtedy?

Ak sa človek nespamätá a nepochopí, že každý jeho skutok, i ten najmenší, má ďalekosiahle následky, tak nielen Tatry, ale aj ostatné lesy na Slovensku padnú ako podfaté. Neskosí ich víchor ani iná katastrofa, ale človek a

a tiež STV. Záštitu nad koncertom prevzal prezident Ivan Gašparovič. Esemesky poslalo vyše 140 tisíc ľudí.

Kúpou symbolických vianočných vetvičiek z Tatier mohli aj Košičania pomôcť katastrofou postihnutej prírode. Okolo 20-tisíc vetvičiek za dva dni nazbieralo priamo v tatranských lesoch vyše 40 brigádnikov z Lunika IX. Výťažok zo zbierky použije mesto Vysoké Tatry na obnovu prírody.

Pomoc Tatrám prichádza naozaj z celého sveta. Pomáha OSN, Európska únia, okolité štáty. Všetci vidia a cítia spolupatričnosť s nami a našimi najmenšími veľhorami. Nebudme voči tomu ľahostajní a zapojme sa každý podľa svojich možností. Veď raz sa aj vďaka tvojej pomoci budú môcť znovu v Tatrách liečiť či rekreovať aj tvoje deti či vnúčence.

Čo zapríčinilo katastrofu

Tatranská tragédia nemusela byť, keby sme nezapríčinili takéto veľké zmeny počasia. Tí ľudia tam pod stromami nemuseli zahnúť, keby sme takou veľkou mierou neznečisťovali ovzdušie, vodu a pôdu. A stačí naozaj málo. Tento náš hriech spodiť totiž svoj následok. Áno, hriech, lebo každý z nás sa podpísal pod

smrť tých ľudí, na tie polámané stromy, na zničenie tatranských oázoých kúpeľov, kde sa rok čo rok vyličilo množstvo ľudí z novodobých chorôb, z astmy, alergií... Všetci sme hriešni a musíme si to uvedomiť.

Uvedomí si tento hriech je totiž prvým krokom k ľútosťi. No nie k ľútosťi, že sa to stalo, ale že ja som k tomu prispel.

Utovať, že som bol taký zahľadený do vlastných túžob a uľahčovania si života, že mi nezáležalo na nikom a ničom okolo seba. Z tohto množstva stromov môj hriech vyvrátil možno dva, možno tri. Ale možno to boli práve tie stromy, kvôli pádu ktorých dnes deti nemajú otca. Toto spravilo moje sebeckvo.

Ak človek naozaj ľutuje, snaží sa napraviť následky svojho hriechu. To už mnohí pochopili. Rôzne telefonické zbierky lámu rekordy. A nielen ľudia, ale aj veľké firmy prispievajú nemalými sumami. No les, ten sa kúpiť nedá. On rastie pomaly a my budeme stále vidieť výsledok svojho počinania. Ak chceme naozaj napraviť svoj hriech, musíme sa ho chrániť.

Ak chceš pomôcť odstrániť následky kalamity v Tatrách, musíš sa chrániť svojho sebeckva, lebo inak ten nový les, ktorý tam vysádza za sedem rokov, o pár rokov padne ešte rýchlejšie ako prednedávnom.

Potrebuje ešte jeden úder?

Chrániť sa hriechu znamená už viac neubližovať životnému prostrediu – prírode. Stačí, ak budeme ohľaduplní k tej, ktorá nás obklopuje. A to nielen v lese, ale aj v svojej kuchyni či kúpeľni. Stačí, ak nebudeme odhadzovať odpadky okolo seba a, naopak, aj my budeme separovať odpad. Stačí používať ekologické prostriedky namiesto tých lacnej-

ších, vratné obaly, ekologické palivá... Stačí byť človekom, ktorý chce zachovať túto krajinu takú nádhernú, ako ju poznáme dnes, i pre svoje deti a vnúčence.

Tatry sa vďaka našej ľútosťi spamätajú. Stromy pomaly dorastú, obnoví sa život lesa. V hĺbke zeme však budú pomaly práchnivieť staré korene, ktoré ešte prednedávnom dávali miazgu nádherným vysokým smrekom. Tichá spomienka na naše skutky. Snažme sa, aby sme o pár desiatok rokov nechodili do Tatier pozerať, ako vyzerať les či strom. Nech sa krásna príroda nekončí iba na hraniciach Tatranského národného parku, ale nech je všade okolo nás. Sme jej súčasťou. Dajme jej nádej na život a dáme tak nádej aj sami sebe a svojim deťom.

Už sa našli „privatizéri“

Miliardy ležiace na zemi lákajú. No nielen poctivých podnikateľov, ale aj živly, ktoré sa chcú prizhiviť na tragédii tatranských lesov. Polícia s lesníkmi v utorko preverila 21 áut. Z toho 7 posádok nemalo doklady o pôvode dreva, ktoré viezli!

Tatransci musia bojovať nielen s následkami kalamity, ale aj s ľudskými hyenami, ktoré sa na nej príživujú. Na trati Vyšné Hágy - Štrbské Pleso ktosi kradne medené trolejškové vedenie z elektríkovej trate. Kilometre vedenia popadali na zem počas ničivej vichrice 19. novembra.

Takmer tri týždne sa elektriková trať snažia spojovať pracovníci zopečnic Slovenskej republiky. Škrť cez rozpočet im však robia spomínané krádeže. „Už sme ich zaznamenali trikrát,“ povedal riaditeľ odboru Železničnej polície v Poprade Vladimír Svajlajčík.

„V noci zo stredy na štvrtok ktosi ukradol 660 metrov vedenia, ktoré vážilo 700 kilogramov a malo hodnotu 200-tisíc korún. Musel to určite odviezť autom.“ Minulý piatok zmizla takmer тона vedenia. Popradskí železniční policajti majú dokonca aj jedného páchatela, ktorý do zberne priniesol 119 kg vedenia. Tvrdí však, že ho neukradol, len ho našiel pripravené na odvoz. Tak ich „odbremenil“ od práce a do zberne priviezol sám. Krádeže sa stali na tom istom mieste - v lese, kde nie je žiadne osídlenie ani osvetlenie.

Takéto počínanie niektorých nás si nezasluluje komentár. Úprimne sa za každého takéhoto Slováka hanbím. Nechápem, ako sa v čase, keď Tatry potrebujú pomoc, môžu nájsť takí, ktorí na tom chcú profitovať a zaro-

biť. V niektorých islamských alebo škandinávskych štátoch platil zákon, že zlodziejovi sa odľadá jedna ruka, aby už viac nekradol. Slová, ktoré pritom vyriekol sudca: „Kradol? Aby už viac nekradol – odťatí!“, by som napísal každému „privatizérovi“ všade okolo neho. Božie mlyny melú pomaly, ale isto. Raz za toto svoje počínanie zaplatí, a to nielen na onom súde, ale aj tu na zemi.

Hrdinovia

Ubiehali ešte len prvé minúty katastrofy, na akú si nepamätajú ani najstarší Tatransci. No k zemi už padali statné stromy, vzduchom lietali strechy, ohrozené boli ľudské životy. Horskí záchranári nezaváhali. Traja z nich 19. novembra nasadili svoje životy, aby zachránili iných. Minister vnútra Vladimír Palko im nedávno udelil medaily za obetavosť.

„Bolo to už ku koncu zmeny,“ povedal záchranár Tomáš Petrik. „Zrazu zavonil telefón. Dozvedeli sme sa, že na Peknej vyhládke padol na auto strom a sú tam zranení.“ Tomáš Petrik (35), Miroslav Živčák (35) a Martin Kurlanga (29) ihneď vyrazili na miesto. Vyhýbali sa padajúcim stromom a v šialenom vetre sa prebýjali k zavalenému peugeotu. Pomáhali si motorovou pílou, holými rukami, ako sa dalo. Vodičovi (+ 49) z Kežmarku už nebolo pomoci. Prvú pomoc poskytl jeho zranenej manželke a ďalšiemu spulucestujúcemu. Čakali s nimi takmer osem hodín, kým hasiči neurovlnili cestu a z Popradu dorazila prvá sanitka. „Náš život sa odvtedy nezmenil,“ povedal za vyznamenaných Tomáš Petrik. „V prvých dňoch sme pomáhali zvládnuť kalamitu, teraz chodíme na zásihy a do služby.“

Juraj Gradoš

Modlitba o 5 minút 12

Otázka: Napriek tomu, že viem aká je modlitba a čítanie Svätého písma v živote kresťana dôležité, mnohokrát mám problém zastaviť sa a venovať čo i len dve – tri minútky Bohu. Čo s tým?

Peter, 20

Odpoveď:

Milý Peter,

som rád, že si našiel odvahu hľadať odpoveď na to, čo ťa trápi. Ak cítiš, že nevenuješ Bohu dostatočne

veľa času v modlitbe a pri čítaní Písma, je to on sám, kto ti to pripomína.

A je dobre, že to tak cítiš, lebo nestačí len rozumovo vedieť,

„aká je modlitba a čítanie Svätého písma v živote kresťana dôležité“,

je potrebné zakúsiť, že nám čosi chýba, že čosi nie je v poriadku.

Modlitba je rozhovor človeka s Bohom a do tohto rozhovoru je pozvaný nielen rozum, ale aj všetky ostatné schopnosti človeka. Mnohí duchovní autori hovoria o tom, aké je dôležité

zakúsiť „chuť“ modlitby. Je to ako s obľúbeným detektívnym seriálom: Ak si ho už viac ráz pozeral, ak ťa zaujal spôsob, akým ťa dej udržiava v napätí, ak sa možno aj tak trochu stotožňuješ s hlavnou postavou, tak máš chuť opäť si ho pozrieť a netrpezlivo čakáš, kedy ho znova uvidíš, kedy okúsíš jeho atmosféru. Keby si nikdy nevidel ani jednu časť z tohto seriálu, darmo by si vedel, že je dobrý, že sa ho oplatí pozerať. Pokiaľ by si si ho sám nepozrel, možno by si sa pre neho nikdy nerozhodol. Podobne je to s nejakou inou obľúbenou činnosťou, napríklad so športom: sú ľudia, ktorí pri športe dokážu zotrvať celé hodiny, a to nie preto, že šport je dôležitý pre zdravie človeka, ale jednoducho preto, že ich ten šport baví.

Tak nejako je to aj s modlitbou a čítaním Písma. Nestačí len rozumovo vedieť, aké je to pre život kresťana dôležité, je potrebné

srdom ochutnať a presvedčiť sa, „aký dobrý je Pán.“ (Ž 33,9). Podľa Teofana Zatovnika modlitba nikdy nebude dokonalá, kým nezostúpi z hlavy do srdca. Človek, ktorý ochutná „chuť“ modlitby, bude sa k nej s radosťou vracieť.

Usmevom:

Ide si kňaz po púšti a uvidí leva. Veľmi sa bojí, tak si kláknal a začne sa modliť:

- Ach, Bože, prosím, nech má tento lev kresťanské úmysly!

Plný novej viery sa postaví a vtom uvidí, ako si lev kláknal na kolena a začne sa modliť:

- Bože, požehnaj toto jedlo...

V istom pražskom kostole sa modlí opitý muž pred sochou Ježiša Krista. Kostolníka to zaujme a tak si modlitbu vypočuje. Opilec hovorí:

- Pane Ježišu Kriste, buď taký dobrý a prihovor sa za mňa u svätého Antonínka, aby som našiel tú stratenú rovnováhu.

Bezdomovec sa modlí v chráme: „Pane Bože, daj, aby mi niekto dal dvadsať korún na polievku“.

Začuje to babka, zľutuje sa nad ním a pri odchode z chrámu položí dvadsaťkorunáčku k sväteničke.

Keď bezdomovec nájde dvadsať korún, rýchlo sa vráti a modlí sa znova: „Pane, a tisícka by sa nenašla?“

ANKETA MEDZI VAMI:

Michal, 19: „Ja mám problém s rannou modlitbou a ranným pomyšlením na Boha, ale všeobecne si nedokážem predstaviť deň bez stíšenia a modlitby k Bohu.“

Jarka, 18: „Stáva sa to aj mne. Niekedy prejde celý deň so svojimi starosťami a ja si až na konci dňa uvedomím, že s modlitbou by to všetko mohlo byť ľahšie.“

Alenka, 22: „Nemám problém nájsť si čas na modlitbu, lebo je pre mňa dôležitá, ale mám skôr problém sústrediť sa. Snažím sa nájsť si skôr tichšie miesto.“

DOSTATOČNE DLHÝ ČAS PRE TICHÚ MODLITBU JE PRE NÁS KREŠŤANSKÝ ŽIVOT NEVYHNUTNÝ (I HODINA I VIAC).

LEBO PRAVE VŤEDY ZAKÚSIŠ SVOJE LIMITY A PRÍDEŠ K SVOJMU BODU NULA.

A nebude už rátať, či s Bohom strávil 2, 3, 5 alebo 10 minút, jednoducho modlitba ho „bude baviť“.

Isteže, môže prísť aj obdobie, keď človek pri modlitbe „nič necíti“. Čo vtedy? Je dôležité v modlitbe vytrvať. Môže to byť práve obdobie, v ktorom Boh očisťuje srdce človeka, aby netúžil po ničom inom viac ako po ňom samom.

Netreba však zabúdať, že skutočnú modlitbu je Božím darom, o ktorý treba prosiť. Vidíme to aj na príklade apoštolov, ktorí boli už dlhší čas denno-denne s Ježišom, no keď videli, ako sa on modlí, prosili ho: „Pane, nauč nás modliť sa.“ (Lk 11, 1b). Želám ti, Peter, aby si aj ty čoraz viac srdcom zakúšal „chuť“ Božej prítomnosti pri modlitbe a pri čítaní Svätého písma. Nech ti sám Pán udelí túto milosť, aby si sa k modlitbe a čítaniu Písma stále rád vracal.

Marcel Mojzeš

Ilustrácie budú s láskavým povolením vydavateľstva na tejto strane používané z knihy F. Gabriela: Prebuď svoje srdce, ktorú si môžete zakúpiť v predajniach náboženskej literatúry.

Ďakujeme!

Emanuel

Nájdí si čas na modlitbu,

aby si sa modliť,

aby si si našiel čas na modlitbu.

**dobré rady
k ni(e)čomu**

Horiaci trňový ker

V knihe Exodus v 3. kapitole sa znova objavuje postava Mojžiša, ktorá, ako sme predtým videli, je predobrazom Ježiša Krista, Vysloboditeľa. Boh, ktorý si poslušil ľudským sprostredkovaním, aby ukázal svoju spásanosnú silu, vyvolí si svojho sluhu Mojžiša, ktorý sa nám tu objaví v postave pastiera. Je predobrazom Ježiša Krista, dobrého Pastiera.

Písmo nám rozpráva, že raz, keď Mojžiš hnal ovce na púšť, došiel až k Božiemu vrchu, k Horebu, k vrchu Sinaja, kde sa neskôr Boh zjaví svojmu ľudu a odovzdá mu zákon.

Fakt, o ktorom nám hovorí Písmo, že Mojžiš viedol svoje stádo až za púšť, až k vrchu Horeb, nám poukazuje na poslanie, ktoré má každý, čo má pásť ľud; má ho viesť a sprevádzať cez púšť života, kde sa sprítomňuje pokušenie a priviesť toto stádo pred Boha, kde sa nachádza miesto odpočinku, lebo iba v Bohu a v jeho vôli môže človek spočinúť.

Každý žal v Písme sa celkom vyplní v Ježišovi Kristovi. V 23. žalme sa hovorí: „Vodí ma k vodám, kde odpočinem si a dušu moju občerstvuje; chodníkmi spravodlivými ma vodieva pre meno svoje.“

Keď došiel Mojžiš k vrchu Božiemu, k Horebu, zjavil sa mu Boží anjel v ohnivom plameni uprostred trňového kríka. Videl, že trňový krík horí plameňom, ale vôbec nezháral (Ex 3, 2).

Boží anjel je sám Boh a v takejto podobe sa zjavuje ľuďom, napr. v knihe Gn (16, 7).

Svätí cirkevní otcovia videli v obraze horiaceho kríka predobraz Cirkvi, poznačenej svojou slabosťou; je to obraz trňového kra, ale zároveň posvätenej prítomnosťou Boha, ktorý je týmto ohňom a ktorý krík trnia zahaluje, obklučuje bez toho, aby ho zničil. Mojžiš sa čuduje, že vidí oheň, ktorý vôbec neníči trňový ker; a taká je aj prirodzenosť Cirkvi, ktorá nesie na chrbte svoju slabosť. A súčasne je aj nositeľom Božej svätosti, ako to často hovorí svätý Pavol.

Tento horiaci ker je tiež obrazom Panny Márie z Nazareta, ktorú Cirkev nazve: „Horiaci ker Mojžiša, ktorý nesie Pána a nezhára.“ A naozaj, v najstarších kláštoroch východnej Európy nachádzame ikony, ktoré zobrazujú Pannu Máriu, ako nesie vo svojom vnútri tento horiaci ker Mojžiša.

Napokon, tento obraz nám pripomína život všetkých svätcov Cirkvi, ktorí boli svätými nie pre svoju dokonalosť, ale vo svojej slabosti, v ktorej sa zjavila Božia svätosť.

Boh zavola na Mojžiša z trňového kríka, ale nie preto, aby ho tam zadržal, hoci Mojžiš by bol nadšený tým, že by mohol po celý zvyšok svojich dní kontemplanovať Boha, ale volá ho, aby ho pohol na cestu, na ktorej má splniť určité poslanie. Toto poslanie, ktoré úplne prevyšuje jeho schopnosti, je oslobodiť utláčaný ľud.

IGLESIA SIN FRONTERAS

P. Antonio Pavia, Quito - Ecuador

Preložila E. Iľčková

Ilustračná snímka: archiv redakcie

PRÍBEHY ZO ŽIVOTA SVÄTÝCH

Náš prepodobný otec Makarios Egyptský (19. január)

Narodil sa okolo roka 301 v egyptskej obci Ptinapor ako syn kňaza Abraháma a jeho manželky Sary. Po náhlej smrti svojej životnej partnerky odišiel na základe súkromného zjavenia do púšte. Bol to takpovediac prevratný čin, pretože dovtedy tam okrem Antona Veľkého (liturgická pamiatka 17. januára) a zatiaľ nikomu neznámeho Pavla Tebského (liturgická pamiatka 15. januára) žiadny askéta nebyval. Zomrel vo vysokom veku okolo roka 391, pričom v jeho životopise nachádzame aj nasledujúci príbeh:

Keď sa raz modlil, počul hlas: „Makarios, v cnostnom živote si ešte nedosiahol takú dokonalosť ako dve ženy, ktoré bývali spoločne v blízkom meste.“ Uvedené tvrdenie Makaria zarazilo, pretože v jeho časoch mnohí kresťania považovali mníšstvo prakticky za jedinú cestu ku kresťanskej dokonalosti. Pod vplyvom uvedeného zjavenia zbral svoju palicu a šiel. Keď zakopal na dvere domu, v ktorom spomínané ženy bývali, jedna z nich ho hneď pozvala dovnútra. Makarios povedal: „Prišiel som sem

z dalekej púšte. Takúto veľkú námahu som podstúpil kvôli vám, lebo túžim poznať vaše dobré skutky. Prosim vás, porozprávajte mi o nich a nič neskrývajte.“ „Uver nám, ctihodný otče,“ odpovedali ženy, „že ešte aj minulé noc sme zdieľali spoločné lôžko so svojimi manželmi, teda nevedieme život zasvätený výlučne Bohu, ale bežný rodinný život. Aké cnosti chceš na nás nájsť?“

Prepodobný však nástojil, aby mu o svojom živote porozprávali, preto povedali: „Pôvodne sme neboli príbuzné, ale neskôr sme sa vydali za dvoch vlastných bratov. Teraz je to už pätnásť rokov, čo žijeme v jednom dome. Za celý čas spoločného života sme jedna druhej nepovedali ani jediné žé alebo škaredé slovo a nikdy sme sa nehádali, žili sme v pokoji a jednomyseľnosti. Nedávno sme sa jednomyseľne rozhodli opustiť svojich telesných manželov, vzdialili sa a pripojili k zhromaždeniu svätých pannien, ktoré slúžia Bohu. Nedokážeme však uprosiť svojich manželov, aby nás prepustili, hoci sme ich o to žiadali veľmi nástojčivo a s mnohými slzami. Keďže sme nedosiahli vytúžené prepustenie, uzatvorili sme zmluvu s Bohom i medzi sebou, že až do svojej smrti nevyriekneme ani jediné svetské slovo, teda my dve sa nebudeme rozprávať o ničom okrem Božích vecí.“

Nato Makarios povedal: „Skutočne, Boh nehľadá ani panny, ani vydaté, ani mnícha, ani

človeka žijúceho vo svete, ale hľadá slobodné rozhodnutie a prijíma ho tak, ako samotný skutok. Dobrovoľnému rozhodnutiu každého človeka dáva milosť Svätého Ducha, ktorý pôsobí v človeku a usmerňuje život každého, kto túži po spásе.“

Uvedený príbeh zo života prepodobného Makaria Egyptského je potvrdením viacerých dôležitých pravd dotýkajúcich sa duchovného života. Po prvé: Manželstvo je hodné úcty a samo osebe nepredstavuje prekážku dosiahnutia kresťanskej dokonalosti alebo svätosti, ako to občas niektorí kresťania chybné vnímajú. Naopak, treba ho chápať ako jednu zo základných ciest k nej. Po druhé: Manželstvo je nerozlučiteľné. Hoci v staroveku bolo dovolené opustiť svojho manželského partnera kvôli vedeniu mníšskeho života, aj vtedy sa vyžadoval súhlas druhej strany. Po tretie: Veľmi dôležité je rozhodnutie našej vôle; aj vtedy, keď ho momentálne nemožno uskutočniť. Po štvrté: Dobré je vyhýbať sa nielen zlým rečiam, obsahujúcim neslušné výrazy, klamstvo, ohovárание, osočovanie a posudzovanie, ale aj rečiam, ktoré sú zbytočné. Po piate: Vidíme, akou vážnou vecou je dobre vychádzať so svojimi najbližšími, starať sa o svoju rodinu a plniť s láskou úlohy, ktoré prináša každodenný život.

Marcel Gajdóš

„Ved všetci, čo chcú žiť nábožne v Kristovi Ježišovi, budú prenasledovaní...“ (2 Tim 3, 12).

Otec Marián Potáš vo svojej knihe Dar lásky píše, že keď blahoslavený biskup-mučeník Pavol Gojdič bol vo väzení v Leopoldove, dozorca ho donútil robiť 50 dreprov. Biskup Pavol bol slabý a nevládný, a hoci sa usiloval, nedarilo sa mu. Stratil rovnováhu a zvalil sa na zem. Dozorca veľmi nazlostilo že „voľajký biskup“ nechcel splniť jeho rozkaz a hrá divadielko. Podíšiel k biskupovi, začal ho kopaf svojimi hrubými vojenskými bagančami, a pritom zúrivo kričal: „Teraz nech ti tvoj Boh pomôže!“ (s. 250).

Aj takými cestami viedol Boh svojich vyvolených k nebeskej sláve. Nikdy nepochopíme, prečo to tak bolo. Už spravodlivý Jób sa pýtal na to, čo v zásade chceme vedieť aj my: chceme také vysvetlenie utrpenia, ktorému budeme rozumieť. Aj keď by nám Boh na to odpovedal, pravdepodobne by sme to nepochopili. „Nehladajte odpovede, ktoré nemôžete dostať, lebo by ste ich nedokázali žiť“ (R. M. Rilke). Boh má s každým svoj plán. My nemôžeme chápať Božie myšlienky ani jeho cesty. Ježišove slová sú takto pravdivé v každej dobe: „Mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás...“ (Jn 15,20). Preto? Aj to nám povedal: „To všetko vám budú robiť pre moje meno, lebo nepoznajú toho, ktorý ma poslal“ (Jn 15, 21). A tak teda „všetci, čo chcú žiť nábožne v Kristovi Ježišovi, budú prenasledovaní. Ale zlí ľudia a zvodcovia budú spievať k horšiemu, budú strhávať do bludu a sami budú blúdiť“ (2 Tim 3, 12-13).

„Draho ste boli kúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele!“ (1 Kor 6, 20).

V jednej svojej vízií bola svätá Terézia z Ávily, učiteľka Cirkvi, zahrnutá dobrodením milosti tak, že v plači volala: „Bože môj, čože môžem ja, úbohé stvorenie, aby som uznala tvoje milosrdné dobroty?“ Počula vnútorný hlas, že účasť na svätej liturgii je prostriedkom verných duší, aby vzdávali Bohu dôstojné vďaky (KN 1977, 9).

Svätý Peter nám vo svojom Prvom liste uvádza dôvod tejto oslavy: „Boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškvrneného baránka“ (1 Pt 1, 18-19). Kristova smrť na kríži je najvyššou obeťou Nového zákona, ktorú Cirkev na Kristov príkaz každodenne obnovuje nekrvavým spôsobom slávením Eucharistie. Svätá liturgia je takto dokonalým podakovaním sa Ježišovi za túto drahocennú vykúpiťskú obeť, ktorou „vedno zhromaždil rozptýlené Božie deti“ (Jn 11, 52). To je teda dôvod Ježišovej smrti. Toto deň čo deň znova a znova vykonávame, čím zvestujeme Pánovu smrť, kým nepride (1 Kor 11, 26).

„za toto všetko vzdávame vďaky tebe i tvojmu jednorodenému Synovi i Svätému Duchu, za všetky dobrodenia, ktoré sa nám dostali, známe i neznáme, zjavné i skryté. Velebíme fa aj za túto službu, ktorú si sa rozhodol prijať z našich rúk, hoci fa obklopujú tisíce archanjelov a desiatice anjelov, šesťorokridlí, mnohoočí a na perutiach sa vznášajúci cherubíni a serafíni“ (z liturgie sv. Jána Zlatoustého).

- fd -

40. výročie vysviacky prvého slovenského gréckokatolíckeho biskupa v Kanade

Tohto roku si pripomíname druhé výročie odchodu do večnosti prvého slovenského gréckokatolíckeho biskupa v Kanade Michala Rusnák, CSSR., a súčasne aj okružle 40-ročné jubileum jeho biskupskej vysviacky.

7 októbra 1964 priniesol oficiálny denník Vatikánu „L'Osservatore Romano“ správu, ktorá otriasla celým slovenským gréckokatolíckym svetom. Správa obsahovala menovanie dovtedajšieho dekana slovenských gréckokatolíckych farností Torontského

ukrajinského biskupstva a parača slovenskej Farnosti Narodenia Presvätej Bohorodičky v Toronte Michala Rusnák za titulárneho černického biskupa a pomocného biskupa ukrajinského biskupa v Toronte vладыку Іздора Борецького s právomocou apoštolského vizitátora pre všetkých Slovákov gréckokatolíkov v celej Kanade.

Preosvietený vладыка Michal Rusnák sa narodil 21. augusta 1921 v Beaverdale, v USA, kam jeho rodičia odišli za chlebom. V časech hospodárskej krízy sa vrátili na Slovensko, do Pozdišoviec. Nadaný študent Michal maturoval na gymnáziu v Michalovciach a po teologických štúdiách bol ako redemptorista 4. júla 1949 vysvätený za kňaza dnes už blaženým vладыkom P. P. Gojdičom, OSBM. V čase veľkého súženia v roku 1950 bol internovaný v Báci a Podolínci. Nakoniec sa mu podarilo utiecť. S pomocou dobrých ľudí sa mu darilo tri mesiace skrývať a v marci 1951 dostal od veľvyslanectva USA v Prahe americký pas pomocou ktorého sa šťastne dostal do Chicago, odkiaľ prišiel koncom roka 1951 k našim krajanom do Kanady. Tu pomáhal organizovať a zakladaf nové farnosti našich veriacich.

Už samotné znenie miesta titulárneho

biskupského stolca jasne ukazovalo na cyrilometodskú tradíciu u nového biskupa. Černík bolo starobylé biskupské sídlo na území dnešného Albánska, zriadené v roku 1019 cisárom Bazilom II. a podriadené Ochridskej metropolii. Pri zmienke o Ochride každému určite napadne sv. Kliment Ochridský, žiak našich vierozvestov sv. Cyrila a Metoda, ktorý po nútenom úteku z Vyškej Moravy našiel svoje pôsobisko práve v tomto meste. Určite to nebola len náhoda, že biskup, ktorého ovčinec tvorili ľudia z krajiny, z ktorej samotný sv. Kliment pochádzal, dostal do titulu jeho biskupské sídlo.

V ten sobotný deň 2. januára 1965 sa do rímskokatolíckej katedrály, zhodou okolností sv. Michala v Toronte, zišlo viac ako 2000 veriacich. Prítomných bolo 19 arcibiskupov a biskupov. Pápežskú bulu po latincky prečítal slovenský profesor na Lateránskej univerzite a pracovník Kongregácie pre Východnú cirkev Daniel Fallin, OFM Conv. Pri akte trojitého vyznania viery vладыку správdžali otovia Miňa a Krajevský. Hlavným svätiteľom bol biskup Borecký, spolusvätiteli pittsburský vладыка Nicholas Elko, ktorého rodičia pochádzali zo Zemplína a juhoslovenský, nedávno zosnulý vладыка Joachim Segedi.

Vладыка Rusnák si za svoje biskupské heslo vybral rovnaký citát ako blažený vладыка Hopko: „Aby všetci jedno boli.“ Túto veľkú myšlienku cirkevnej jednoty sa snažil naplniť svojou biskupskou službou. Môžeme smelo povedať, že svoje slovenské stádo v Kanade šťastne zhromaždil do jedného celku, a to do samostatnej slovenskej eparchie, ktorá bola zriadená terajším pápežom Jánom Pavlom II. v roku 1980. Tento krok nielenže dovŕšil cirkevneprávne usporiadanie byzantských katolíckych Slovákov v Kanade, ale bol vtedy, rovnako ako aj posviacka rozostavanej katedrály eparchie samotným pápežom v roku 1984, jasným svedectvom starostlivosti Cirkvi, a zvlášť pápeža Jána Pavla II., o gréckokatolícku cirkev na Slovensku, ktorá vtedy ešte stále trpela pod komunistickým jarmom. To isté sa dá povedať aj o starostlivosti Cirkvi a pápeža Pavla VI. o našu cirkev v časech, keď na území Slovenska vlastne ani zákonne neexistovala, ale predsa sme sa v ďalšej Kanade dočkali vlastného biskupa, ktorý sa staral o svoje ovečky nielen v Kanade, ale aj v USA a po celom svete.

spracoval Daniel ČERNÝ

Foto: časopis MĀRIA

Najprv Boh, a potom všetko ostatné

Pochádzam z rodiny, kde nám do chrámu rodičia nezakazovali chodiť, ale ani nás k tomu nenútili. Rodičia doň nechodili. Čítala som, že mama v hĺbke svojho srdca prechováva vieru v Boha. Veľkokrát som ju počula, ako sa modlí a prosí ho o pomoc. Ja osobne som chodila do chrámu na Vianoce a Veľkú noc. Niekedy som išla aj v priebehu roka, keď som sa chcela pomodliť a poprosiť o pomoc, keď mi bolo ťažko.

Keď som sa vydala, narodili sa deti a prišli bežné rodinné starosti, ktoré neobchádzajú žiadnu rodinu. V takýchto situáciách mi nebolo ľahko, hlavne preto, že som sa nemala o koho oprieť, nemala som kde čerpať silu, aby sa mi splnilo pranie byť dobrou matkou a manželkou. Napriek tomu, že mám chápevého manžela, rodičov a súrodencov, ktorí ma majú veľmi radi, cítila som v duši prázdnotu, ktorá sa stále zväčšovala. Vedela som, že mi čosi chýba, cítila som nepokoj.

Začala som študovať knihy, v ktorých sa píše o posilnení svojho „ja“. Ani som si nevšimla, že ma od Boha vzdialovali. Vykladala som karty, urobila si kurz Reiki a ani neviem, kde sa to vo mne vzaloz, začala som presadzovať názor: Boh áno, toho chcem mať, ale Cirkev nie. O všetkom, čo som robila, som bola presvedčená, že robím dobre. Prídužili sa rodinné a finančné problémy, prichádzal nepokoj. Klamne som si namýšľala, že všetko zvládnem. Neprestajne som si opakovala formulky z kníh o pozitívnom myslení, no nepomáhalo to. K tomu prišli aj zdravotné problémy. Po psychickej stránke som letela šialenou rýchlosťou z kopca. Pochopila som, že sama tú situáciu nezvládnem. Pri jednej návšteve lekárkou som sa zospala a s plačom jej povedala, aké ma opantalo zúfalstvo, úzkosť a nepokoj. Povedala mi: „Vierka, mám manžela, štyri deti, pochovala som rodičov i brata, denne ošetrím množstvo ľudí. Keby som to všetko robila bez Boha v srdci, nezvládla by som to. A preto, najprv Boh, a potom všetko ostatné.“

Keď som od nej odchádzala, tá veta mi neustále vŕtala v hlave: „Najprv Boh a potom všetko ostatné.“ Začala som o sebe uvažovať a položila som si otázku: „Na ktorom mieste je v mojom živote Boh?“ Bol ďaleko, veľmi ďaleko. Napriek tomu, že som pred nim utiekala, cítila som, že on je v mojom trápení posledná nádej. Chcela som ho urýchlene vsunúť na prvé miesto, ako mi radila pani doktorka. Ale ako? Kúpila som si sväté obrázky a začala sa úpenlivo modliť a prosiť Boha, aby ma prijal pod svoju ochranu.

Sama som chodila na prechádzky, aby som sa mohla vyplaťkať. Nechcela som, aby deti alebo manžel vedeli, čo sa so mnou deje. Dostala som sa až do takého stavu, že som prestala s nimi komunikovať. Čítala som absolútne opustenosť a stratila som zmysel života. Mala som pocit, že Boh, moja posledná nádej, ma opustil. Manžel mi vravel: „Ži-

alebo umieraj, ale rob nič, nemôžeš predsa do konca života sedieť a pozeráť sa na jedno miesto.“

V sobotu odišli deti k babke. Lahla som si, ale späťnok neprichádzal. Odišla som si ľahnúť do detskej izby, aby som svojím prehádzovaním na posteli nezбудila manžela. Keď som si ľahla, mala som pocit, akoby mi celý hrudník, hlavu a ruky niekto obložil ľadom. Slzy mi tiekli po tvári, plakala som bez vzlykov a začala prosiť Pána Boha, aby ma prijal k sebe. Celý čas, čo som ležala, neustále som opakovala: „Pane Bože, pomôž mi!“ Po chvíli som opäť začala prosiť: „Pane Bože, dal si mi život, tak mi ho aj zober, ja už ďalej nevládnem.“ Vedela som, že smrť by bola pre mňa

Na Slovo darovali

Irena Miklošová, Jastrabie nad Topľou – 50 Sk; Mgr. Tatiana Ilčková, Ružomberok – 50 Sk; MUDr. Pavol Čandík, Vranov nad Topľou – 100 Sk; Jozef Bednár, Makov – 50 Sk; M. Maďarová, Žbince – 150 Sk; A. Dupkaničová, Humenné – 100 Sk; Margita Šupšáková, Svidník – 50 Sk; Anna Vatravolá, Svidník – 150 Sk; Anna Tanáčková, Mrázovce – 50 Sk; Anna Tkáčová, Cigla – 50 Sk; Juraj Kľoc, Trhoviško – 50 Sk; Alexander Bajžič, Dúbravka – 50 Sk; Mária Pirožeková, Vlková – 50 Sk; Mgr. Stanislav Matulay, Spišská Nová Ves – 150 Sk; Mária Petričková, Veľatý – 150 Sk; Eva Sekeľová, Hruny – 150 Sk; Mária Šebešová, Suchá Dolina – 100 Sk; Bohuznáma, Nižný Hrušov – 30 Sk; Bohuznáma, Košice – 150 Sk; Michal Zubko, Davidov – 150 Sk; Arcibratstvo

vykúpením. Vtedy som počula slová: „Tvoj čas ešte neprišiel.“ Začala som sa zbierať po izbe a hľadala som, odkiaľ tie slová prichádzajú, ale nevidela som nič, iba tmu. Myslela som si, že som sa zbláznila. Znova hlas: „Tvoj čas ešte neprišiel. Musíš žiť.“ Vtedy som vo svojom vnútri pocítila, že je to hlas môjho záchrancu, môjho Spasiteľa. V duchu som odpovedala: „Pane Bože, nevidíš, v akom som položení? Veď som úplne na dne!“ Hlas ma prosil: „Nedmätaj sa, tak dlho si ma hľadala, teraz som tu, nevzdávaj sa! Kráčala si životom ako cez džungľu, sama si presekávala cestu a teraz som tu, aby som Ti pomohol. Nemusíš urobiť nič, stačí iba povedať - chcem.“

Stále som opakovala, že nevládnem, že to nemá zmysel, pretože mňa už nik nezachráni. Neverila som. Na jednej strane som si myslela, že som pomätená, na druhej strane som úplne jasne myšlienkami komunikovala s niekým, koho som nevidela. Bolo to na zbláznenie. Ten hlas ma stále prosil, aby som prijala jeho pomoc. Čítala som, že mu na mne veľmi záleží. Došlo mi, že Boh ma chce zachrániť. Zo všetkých síl vo svojom vnútri som začala kričať: „Chcem! Chcem! Bože, prosím, pomôž mi! Chcem žiť! Odpusť mi, prosím! Verím, že si neprišiel ku mne zbytočne. Urobím všetko, čo bude v mojich silách, aby som napravila, čo som pokazila a robila len to, čo si ty praješ.“ O chvíľu som pocítila, ako v mojej hrudi všetko praská, všetko sa rúca, ľady sa topia, ako vo mne nastáva zemetrasenie. Všetka zloba, všetky hriechy, všetko zúfalstvo padlo. A ja som pocítila prílev tepla od nôh až po temeno hlavy. Bola som oslobodená. Začala som plakať, ale teraz to boli slzy radosti a vďaky. Čítala som, že musím úplne očistiť svoj život, čím skôr, tým lepšie.

V nasledujúce ráno som si bola istá, že ma nikto a nič nemôže ohroziť. Bola som pod ochranou Pána. Čítala som silu jeho lásky a pochopila, že ani tá najposlednejšia duša na svete mu nie je ľahostajná. Manžel bol nesmierne šťastný, keď ma videl s úsmevom na tvári. Dala som Boha nekompromisne na prvé miesto vo svojom živote. On je na prvom mieste, a nikto iný. Boh je totiž živý a chce len to najlepšie. Pre mňa, pre moju rodinu, ale aj pre teba.

Vierka

Ilustračná snímka: archív redakcie

sv. ruženca, Kusín – 1000 Sk; o. Michal Maslej, Košice – 200 Sk; o. František Fedor, Šarišské Michaľany – 300 Sk; Vendelín Sabo, Holíč – 340 Sk; Ing. Andrej Hančulák, Sačurov – 150 Sk; Juraj Kaputa, Bogliarka – 40 Sk; Mária Krasňanová, Bardejov – 50 Sk; Bohuznáma, Zvolen – 150 Sk; Mária Mandžáková, -Kochanovce – 50 Sk; Ludmila Spontáková, Prešov – 50 Sk; čítateľia časopisu SLOVO z Lackoviec - 300 Sk; Štefan Bobik, Veľatý – 50 Sk; Mikuláš Čornáček, Humenné – 50 Sk; Ján Roško, Kolonica – 150 Sk; Štefan Švigár, Olka – 50 Sk; Helena Zavacká, Ľubica – 150 Sk; Jozef Džama, Bystré – 50 Sk; Alžbeta Vyzinkárová, Košice – 50 Sk; Mária Tabaková, Martin – 150 Sk; Margita Kostovčíková, Mic halovce – 150 Sk; Anna Tanáčková, Mrázovce – 50 Sk.

Úprimné Pán Boh zaplať. Ďakujeme!

Termín podania prihlášky do:	28. februára 2005
Termín konania prijímacej skúšky:	20. – 25. júna 2005
Poplatok za prijímacie konanie:	1000.– Sk
Účet:	70000656503/8180
Variabilný symbol: 0705	Konštantný symbol: 0380

Akreditované študijné programy:

- Katolícka teológia**
- denné št.; titul: Mgr; 6 rokov
- Religionistika**
- denné št.; titul: Bc.; 3 rokov
- externé št.; titul: Bc.; 3 rokov
- Animácia voľnočasových aktivít v študijnom odbore pedagogika**
- denné št.; titul: Bc.; 3 rokov
- externé št.; titul: Bc.; 3 rokov

Učiteľstvo náboženskej výchovy v kombinácii

- slovenský jazyk
- ukrajinský jazyk
- hudobná výchova
- telesná výchova
- fyzika
- dejepis
- biológia
- ekológia
- denné št.; titul: Bc.; 3 rokov

Podmienky prijatia:

Uchádzať o štúdium sa môžu maturanti zo všetkých typov stredných škôl, prípadne absolventi iných vysokých škôl. Fakulta vyžaduje lekárske potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti pre vysokoškolské štúdium.

Prijímacia skúška:

- religionistika: písomný test (Náuka o spoločnosti a Dejepis)
- katolícka teológia: písomný test (Katechizmus Katolíckej cirkvi)
- animácia voľnočasových aktivít: písomný test (Náuka o spoločnosti)
- náboženská výchova: písomný test (Katechizmus Katolíckej cirkvi)
- druhý predmet kombinácie: pozri kritériá príslušnej fakulty PU, ktorá zabezpečuje druhú predmetovú kombináciu

- ústny pohovor zameraný na osobnostný profil uchádzača a hĺbkou záujmu o štúdium

- hodnotí sa absolvovaná stredná škola a dosiahnuté výsledky na maturitnej skúške

Fakulta zverejní výsledky prijímacieho konania na vlastnej internetovej stránke.

Všeobecné údaje o prijímacom konaní:

Uchádzači si podávajú prihlášku na vybraný študijný program na adresu fakulty. Ústrížok o zaplatení poplatku nalepia na tretiu stranu prihlášky. K prihláške je potrebné priložiť rodný list, overenú kópiu maturitného vysvedčenia prípadne diplomu o ukončení vysokoškolského štúdia, potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti, podrobný životopis, (pre študijné programy katolícka teológia a učiteľstvo náboženskej výchovy aj odporúčanie katolíckeho kňaza). Fakulta zašle prihláseným uchádzačom podrobnejšie informácie o prijímacom konaní mesiac pred prijímacími skúškami.

Uchádzači, ktorí sa chcú stať kňazmi, pošlú vlastnoručne napísanú žiadosť spolu s prihláškou na štúdium prostredníctvom príslušného farského úradu na adresu príslušného biskupského úradu. K žiadosti o prijatie do kňazského seminára a prihláške na štúdium na vysokej škole je potrebné priložiť krstný list, rodný list, sobášny list rodičov z farského úradu, overenú kópiu maturitného vysvedčenia prípadne diplomu o ukončení vysokoškolského štúdia, lekárske svedectvo o spôsobilosti k pobytu v kňazskom seminári, 2x podrobný životopis (s údajmi o rodinných pomeroch, rodičoch a ich zamestnaní, osobných záľubách, zdravotnom stave, motivácii k povolaniu a pod.), vyjadrenie o spôsobilosti uchádzača od miestneho farára resp. správcu farnosti. Príslušný biskupský úrad pozve uchádzačov na pohovory pre prijatie do kňazského seminára, ktorých súčasťou je aj psychologický test a lekárska prehliadka.

Koordinátor pre prácu so zdravotne postihnutými študentmi:
PhDr. Pavol Dancák, Ph.D., e-mail: pdancak@unipo.sk

Uplatnenie absolventov:

- študijný program katolícka teológia:
 - pokračovanie v doktorandskom študijnom programe,
 - učiteľ katolíckej náboženskej

výchovy na základných a stredných školách,

- učiteľ (asistent) na vysokých školách,
- gréckokatolícky kňaz,
- riadiaci sociálny a charitatívny pracovník v cirkevných organizáciách,
- kultúrne a náboženské vzdelávacie inštitúcie na štátnej i lokálnej úrovni.

Študijný program religionistika:

- pokračovanie v magisterskom a doktorandskom študijnom programe,
- štátna správa, odbory pre záležitosti cirkvi a náboženských združení,
- poradenstvo pre vládne, politické a spoločenské inštitúcie,
- archívy, múzeá a správa sakrálnych predmetov i objektov,
- redakčná činnosť v oblasti literatúry venujúcej sa svetovým náboženstvám,
- kultúrne a náboženské programy, relácie a sekcie v masmédiách,
- pracovník štátnej a verejnej správy.

Študijný program náboženská výchova v kombinácii:

- pokračovanie v magisterskom a doktorandskom študijnom programe,
- asistent učiteľa resp. pomocný učiteľ
- katechéta vo farskej katechéze
- animátor náboženských spoločenstiev.

Študijný program animácia voľnočasových aktivít:

- vychovávateľ v školských i mimoškolských zariadeniach
- animátor spoločenstiev v cirkevných i štátnych inštitúciách
- pracovník centier voľného času
- pracovník v sociálnych a charitatívnych dielach s osobitným zameraním na sociálne nepripravených, drogovu závislých, hendikepovaných a pod.

www.unipo.sk

Otestujte si nezáväzne svoje vedomosti. Odmenu vám bude poznanie neznamého.

1. Kto založil všeobecnú Cirkev?

2. V ktorom roku prišli na Veľkú Moravu svätí apoštoli Cyril a Metod?

3. Ako sa volá občianskym menom rímsky pápež Ján Pavol II.?

4. Kde zomrel starozákonný prorok Eliáš Tesban?

5. Ktorému svojmu apoštolovi dal Ježiš meno Kéfas?

6. Aký prikázany sviatok 25. marca?

7. V akú nedeľu sa svätia v chráme ratolesti?

8. Ako sa volá Druhá kniha Mojžišova?

9. Ako sa volá ukrajinský gréckokatolícky kardinál a ľвовský arcibiskup?

10. Ako sa volá súkromná rezervácia o.z. Vlk?

Huzar: 10. Vltica
nedeľa: 8. Exodus: 9. Ľubomír
Matii, vzdy Panne; 7. Kveľná
Presvätej Vládkyni Bohorodice
mon Peter; 6. Zvescovanie našej
zomrel, bol vzatý do neba; 5. Št.
863; 3. Karol Wojtyła; 4. Ne-
odpovede: 1. Ježiš Kristus; 2.

DETSKÉ MIŠ-MAŠ MISA a MAŠE

Akú farbu má život? Moja odpoveď : zelenú.
Možnože mnohí by so mnou nesúhlasili, ale...
Viete si predstaviť našu planétu plnú života bez všetkého, čo je zelené?
Stromy, kríky, tráva. Aj more je niekedy zelené.
Zelená v prírode odhlasuje plnosť života. Myslíme, že práve preto je farbou Svätého Ducha, ktorý všetko oživuje. A aj od teba záleží, či táto farba z našej planéty i z našich sŕdc nezmizne.

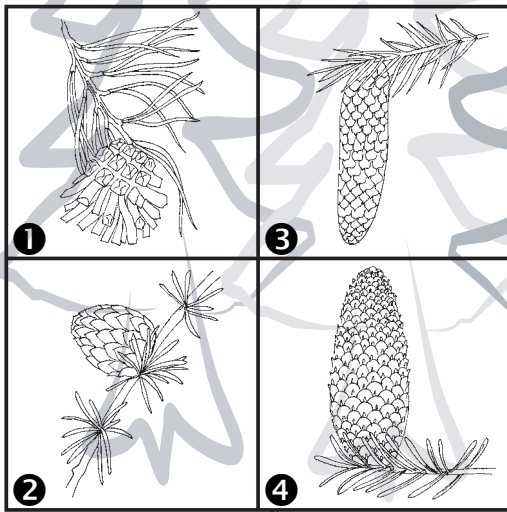
„Aké mnohokraké sú tvoje diela, Pane! Všetko si múdro urobil. Zem je plná tvojho stvorenstva.“ (Ž 104, 24)

Pichľavá krása

Mišo a Maša veľmi dobre poznajú stromy v svojom lese. Na prvý pohľad ich rozoznajú podľa listov a plodov alebo podľa ihličia a šušiek. Ak rád chodíš do lesa, určite aj ty spoznáš konáríky štyroch ihličnatých stromov.

Správne prirad!

- A. Jedľa biela
B. Smrek obyčajný
C. Borovica lesná
D. Smrekovec opadavý

Skrytý nepriateľ

Stromy majú veľa nepriateľov. Sú napádané mnohými chorobami a škodcami. Aj náš smrek napadol lykožrút smrekový. Pod kôrou si narobil množstvo chodbičiek. bjavíť ho v tom bludisku je veľmi ťažké. Doktor dáfel sa iste poteší, ak nájde ten správny otvor na operáciu.

Nepriateľa nie je vždy ľahké odhaliť. No ak sa do boja zapoja tí najlepšie odborníci, víťazstvo je na dosah!

SPRÁVNE ODPOVEDE: Pichľavá krása: A-4, B-3, C-1, D-2. Skrytý nepriateľ: 4

OSEMSMEROVKA

B	T	A	R	B	T	O	D	U	L	B	M	J
K	J	Y	E	Á	O	T	A	E	I	K	E	P
I	B	T	L	B	N	Z	T	S	E	R	T	S
A	E	I	K	E	E	O	K	L	U	S	U	I
L	P	R	V	L	A	N	I	Z	M	T	R	L
E	I	D	A	Ň	P	Z	A	S	A	Á	O	
P	A	S	S	S	E	L	N	N	H	K	C	E
A	R	Ó	T	U	E	O	A	R	A	O	E	CH
T	D	V	S	M	R	A	I	I	T	I	R	R
E	O	B	R	Á	T	E	N	I	E	Á	M	A
N	C	P	A	S	CH	A	R	A	M	F	R	M
A	E	Ú	O	S	A	O	I	A	J	O	E	L
S	A	B	A	T	R	P	R	P	K	O	P	Z
M	E	N	O	R	I	D	A	O	M	R	R	N
D	U	M	L	A	T	H	P	Š	B	O	O	E
K	R	Í	Ž	CH	A	R	A	T	I	A	R	D
N	E	M	A	O	L	O	S	O	P	E	O	E
S	Ž	I	A	L	T	B	M	L	A	Ž	K	I

Legenda: ADVENT, AMEN, APOŠTOL, ÁBEL, ÁRON, BETEL, BISKUPSTVO, BLUD, BOZK, BRAT, EDEN, EFEZ, ELIZEUS, EZAU, HRIECH, HROB, CHARITA, CHOROBA, CHRÁM, INRI, JERUZALEM, JOEL, KAIN, KRÍŽ, KRST, KVAS, LAIK, LIST, MENO, MOJE, NAIM, NEBO, OBED, OBRÁTENIE, OCOT, OMŠA, PASCHA, PAŠIE, PATENA, PILÁT, POKORA, POSOL, PROROK, RYBA, SABAT, SILOE, SION, STRACH, SUTANA, TALMUD, TÓRA, TREST, TURÍCE, ŽALM, ŽIAL.

Tajničku osemsmierovky tvorí 25 nevyškrtaných písmen. Autor: Marek Pataky. Riešenie z čísla 25-26: „**Využívať každý okamih, zaberie veľa času**“.

Pomôcky: Otn, imid	Úhor, po nemecky	1. časť tajničky	Prijemná	Dusikátá zlučнина	Zelenina	Ono, po anglicky	2. časť tajničky	Autor: Vlado Komanický z Humenného
Patriaci Adrike								Prúd
Elektrický merací prístroj								
Motal sa						Predložka Náboj		
	2500 v Ríme				Šťachtic			
	Písmeno gr. abecedy				Rimsky peniaz			
Omám				Umenia po latinsky Sídlu zraku				Ženské meno
Nedostatok soli								
Inak					Dym Hviezda			
Slepačia polevka			Nemecká predložka Ženský hlas		Spojka Lakeť			
Royal Military Academy				Mesto v USA Kypri zem				
Prihovori sa ti								
Naraz!								!

Tajnička z čísla 24: „**Ty si náš Pán, buď stále s nami**“. Odpovede zasielajte na adresu redakcie do 31. januára 2005. Môžete vyhrať knihu „Pod tvoju ochranu“.

SPOLK SVÄTÉHO CYRILA A METODA

Naši jubilanti

V januári 2005 si okružle životné jubileum pripomínajú aj títo naši členovia:

Bernardína Berilová z Lesného, Mária Bednárová z Košíc, Zuzana Dlužaninová z Kusína, Pavol Fecko zo Žatkoviec, Helena Gajdošová z Ruskej Novej Vsi, Anna Hrehová z Krasnoviec, Jozef Hruška z Vranova nad Topľou, Helena Hudáčková zo Seniakoviec, Anna Chilová zo Sečoviec, Katarína Kaščáková z Levoče, Ján Kolcun z Milpoša, Mária Mojšezová z Červenej Vody, Michal Palovčík zo Šliepkoviec, Anna Petrová z Malčíc, Terézia Uhrinová z Trebišova, Mária Urbanová zo Sečovskej Polianky, Michal Mackulín z Vyšných Remiet, Mária Pancáková zo Sečoviec, Štefan Sapara z Dlhého Klčova, Júlia Semanová z Čertizného, Mikuláš Federišin z Horoviec, Ján Hossu z Vysokej nad Uhorn, Pavlína Kanpiková z Hromša, Demeter Korba z Chmelovej, Anna Molnárová zo Sečoviec, Alžbeta Stanková z Humenného-Pod Sokolejom, Helena Hojdvová z Vranova nad Topľou, Mária Ižáková zo Sečoviec, Zuzana Michalková z Nacinej Vsi, Ján Motyčka zo Zalužíc. Všetkým jubilantom vyprosujeme hojnosť Božích milostí.

Na mnoho rokov, šťastných rokov!

Vie svet o nás?

Jeden kresťan získal namáhavú, ale dobre platenú prácu drevorubača v zahraničí. Keď došiel na miesto a spoznal svojich spolupracovníkov, zistil, že takmer všetci títo tvrdí chlapi sú bezbožníci. Pomyslel si: „Ak sa dozvedia, že som kresťan, tak mám o zábavu postarané.“

Keď sa po roku vrátil do svojho rodného mesta, priateľ, ktorý ho upozorňoval, že sa môže dostať do takejto spoločnosti, bol zvedavý, ako sa mu vodilo. Spýtal sa: „Nemal si problémy kvôli tomu, že si kresťan?“

„Oh, nie!“ odpovedal. „Nemal som žiadne

problémy – oni to vôbec nezistili.“

Boho by zaujímavé urobil prieskum medzi našimi známymi a spolupracovníkmi, ktorí sú neveriaci, či postrehli na nás niečo, čo by na nás spájalo s Kristom.

Ježiš Kristus od nás chce – ako od svojich nasledovníkov – aby sme sa k nemu verejne hlásili a všetkým svedčili o svojej viere v neho. Byť kresťanom – to sa predsa nedá uchovať v tajnosti.

„Nech tak svietí vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach“ (Mt 5, 16).

Miron Kerul-Kmec, www.homily-service.sk

ROZHLAS

Rádio Vatikán: FM 93,3 MHz, MW 1530-AB kHz, SW 4005 kHz, Intelsat 325,5 East (Atlantík); 05:25-05:40; 19:45-20:00 - slovensky; 05:10-05:25; 19:30-19:45 - česky

Rádio LUMEN - 16.00 – Po - Staré, ale dobré: **Ut** – Folkparáda; **St** – Oldieparáda; **Št** – Gospelparáda; **Pi** – Top 15; **So** - Piesne na želanie; **Ne** - Piesne na želanie. **18.00 Po-Ne** – Svätá omša – Emauz. **19.00 - So** – Ruženec pre Slovensko. **20.30 - Po** – Študentské šapitó; **Ut** – Duchovný obzor; **St** – Lupa; **Št** – História a my; **Pi** – ÚV hovor.

20.30 - So – Od ucha k duchu

Krátke správy: denne o 0:00, 6:00 (avíza), 7:00, 8:00; v pracovné dni aj o 9:00, 10:00, 11:00, 13:00, 15:00 hod.

Ranné chvály: 5:45 h.; **Anjel Pána** : 12:00 h.

Čo vy na to: v pondelok až sobotu o 14:00 h.

Podakovanie

Vďačné Neokatechumenátne spoločenstvo
Týmto príspevkom sa chcú veriari z Neokatechumenátneho spoločenstva z Vranova nad Topľou – mesto podakovať otcovi biskupovi ThDr. Jánovi Babjakovi, SJ, za dar svätej liturgie. Táto liturgia sa uskutočnila v prešovskej katedrále dňa 1.12.2004. Vranovské spoločenstvo si cení, že otec vladyka Ján si ich všimol aj takouto cestou. K ich vďačnosti sa pripájajú aj modlitby a vďaky Bohu za otca vladyku ThDr. Jána Babjaka, SJ. Bratia a sestry zo spoločenstva ďakujú otcovi vladykovi Jánovi za apoštolské poňovanie a prijatie Neokatechumenátnej cesty, ako určitého spôsobu formácie kresťana súčasnej doby.

Neokatechumenátne spoločenstvo z Vranova nad Topľou – mesto.

Blahoželanie

Dňa 14. novembra 2004 preživala dedinka Rudlov slávnostné chvíle. V tunajšom gréckokatolíckom chráme pri príležitosti 50. výročia jubilea kňazskej ordinácie odsľúžil dakovnú bohoslužbu otec titulárny arcievan **Michal Hulaj**, 32 rokov kňazskej služby prežil medzi našim pohostinným ľudom, o ktorý sa prikladne staral.

Pri príležitosti 50. výročia kňazskej ordinácie mu veriari Rudlova srdečne blahoželajú a ďakujú za jeho otcovskú starostlivosť. Vyprosujú mu od Boha veľa zdravia a Božích milostí do ďalšieho života. Prajú mu všetko najlepšie na mnohaja i blahažia lita!

Vďaka ti, nebeský Otče, za všetko!

veriari Rudlova

Menovací dekrét za docenta v odbore katolícka teológia prevzal dňa 7. decembra 2004 na zasedaní Vedeckej rady KU v Ružomberku z rúk rektora KU Doc. PhDr. Borisa Banányho, CSc., prodekan GBF PU v Prešove **Marek Pribula**. Tomuto aktu predchádzalo úspešne zavŕšenie habilitačného pokračovania dňa 23. novembra 2004 na TF KU v Košiciach, keď predniesol habilitačnú prednášku na tému Morálna dimenzia prostriedkov spoločenskej komunikácie v procese európskej integrácie a obhájil habilitačnú prácu Mediálna edukácia a tvorivá osobnosť učiteľa katolíckej náboženskej výchovy. Doc. ThDr. PaedDr. Marek Pribula, PhD., vedie na GBF PU v Prešove katedru kresťanskej edukácie. Bol členom Akademického senátu Prešovskej univerzity a predsedom akademického senátu fakulty. V súčasnosti zastáva na fakulte funkciu prodekana pre vedeckú a vzdelávaciu činnosť. Je členom Vedeckých rád PU a GBF PU v Prešove a PF KU v Ružomberku, ako aj viacerých ďalších odborných a vedeckých grémii. Je predsedom redakčnej rady teologickej revue pre spoločenskú komunikáciu *Orbis communicationis socialis*, ktorá vychádza v poľskom vydavateľstve Norbertinum. Organizoval medzinárodné vedecké konferencie a zúčastnil sa na niekoľkých vedeckých podujatiach v zahraničí. Je spolunárodným dvoch vedeckých projektov. Za jeho činnosť a aktívnu medzinárodnú spoluprácu v oblasti spoločenskej komunikácie mu rektor Vyššej školy kráľa Wl. Jagieľty v Lubline Prof. Dr. hab. Tadeusz Zaspęga odovzdal dňa 8. decembra 2004 pamätnú medailu tejto školy. Novému docentovi srdečne blahoželáme!

Gabriel Paľa

Dňa 8. 2. 2005 sa dožíva duchovný otec Mgr. **Ján Pavlík**, jubilea farnosti v Jarabine, svojho životného jubilea 30 rokov a 15. 2. 2005 osláví jeho syn **Ján Pavlík** 4 roky. Pri tejto príležitosti vám prajeme všetko najlepšie, hlavne veľa lásky, otvorené srdce pre Boha i pre ľudí. Nech milosť Svätého Ducha naplní vaše srdce a obdarí vás svojim svetlom a pokojom praje rod. Ziembová. Mnoho rokov, šťastných rokov!

Dňa 8. februára 2005 sa dožíva životného jubilea – 30 rokov – duchovný otec **Ján Pavlík**. Život je nádherný Boží dar, za ktorý máme Bohu ďakovať. V duchu týchto slov ďakujeme spolu s oslávencom za dar života a vyprosujeme mu od dobrotivého Boha veľa Božích milostí, zdravie, pokoj, rodnú pohodu i veľa odvahy pri získavaní ľudí pre Boha kŕmivosť. Na mnohaja lita! Do svojich modlitieb svojho bývalého duchovného otca zahŕňajú veriari z farnosti Matiaška.

Dňa 30. 1. 2005 osláví náš nový duchovný otec **Miroslav Mrug** 26 rokov života. K jeho ďalšej práci v Pánovej vinici mu prajeme veľa šťastia, radosti, zdravie ale hlavne Božie poňovanie a ochranu Presvätej Bohorodičky na mnohaja i blahažia lita.

veriari z Pichného

Inzerčia

Maľovanie interiérov chrámov, obnova fasád, reštaurovanie oltárov, ikonostasov, obrazov, soch a zlatenie. Oprava a ladenie organov. Pokryvanie striech a tlu. Ponúkame zľavu, stopercentnú kvalitu a dlhoročnú záruku.
Tel.: 035/ 659 31 39, 0905 – 389 162; www.reart.szm.sk

Liturgie: Praha, Martin, Ružomberok

V Prahe v Kostole Kozmu a Damiána na Vyšehradskej ulici sa slúžia **slovenské gréckokatolícke liturgie každú stredu, nedeľu a vo sviatky, vždy o 17. hod.**

Sväté liturgie v Kostole Povýšenia sv. Kríža Martin - Priekopa Po, St. Pí: 16.30 hod. / Ne: 08. hod. (v 2. ned. v mesiaci sv. lit. vo farskom kostole v Martine o 16. hod.)

Sväté liturgie v Kostole otcov Jezuitov v Ružomberku v 2. nedeľu v mesiaci o 10.30 hod.
Sväté liturgie v UPC biskupa Vojtáška, kaplnka na FF Ružomberok každý utorok o 19. hod.

Z Vašej pošty

Vážená redakcia, pokúsim sa aj ja zapojiť do ankety o Vianociach zo Slova č. 25-26/2004.

Strávil som dvakrát Vianoce v nemocnici. Tak, ako má Pán najvernejších sluhoj, aj my sme zostali v nemocnici, nakoľko zdravotný stav nám nedoprial prežiť Vianoce v kruhu rodiny a najmä vo farnosti, keď sa spieva prekrásne ...3 nami Boh...

Vianoce – sviatky pokoja – to znamená nielen prežiť ten náhokupom darčekov, jedál, odpočív si 1 pohárik, 1 cigaretu v tomto pôstnom období. Alebo akosi nasilu prehovoriť so susedom, s ktorým sa hneváme aj celé roky pre kúsok brázdý na poli.

Doprajme si skutočný pokoj vo vlastnej duši počas týchto dní, pretože jedlá a darčeky sú pominuteľné.

Na dary, ktorý prijal od hostí, kráľ zabudol. Videl stále pred sebou dar, ktorý mu doniesol chudobný človek v dlani – bola to slza siroty! Zamyslime sa nad tým.

Požehnané Vianočné sviatky a Nový Rok reductio redakcie a čitateľom Slova želám z kruhu svojej rodiny.

Štefan Mižička

Oznamy

REAGUJ!!!

Gréckokatolícka cirkev už štyri roky predstavuje svoju činnosť prostredníctvom internetového portálu www.grkatpo.sk. Stránka je denne aktualizovaná novým spravodajstvom a pripravovanými akciami. Zároveň sa stránka otvorila on-line technológiám prostredníctvom diskusného fóra. V posledných dňoch bola pridaná nová rubrika pod názvom REAGUJ!!! - www.grkatpo.sk/reaguj. Rubrika ponúka formuláre na odoslania

reakcií vybraným médiám (momentálne sú tam umiestnené štyri televízie: Jój, Markíza, STV, TA3) a jej zmyslom je možnosť vyjadriť svoj názor na morálnu (etickú) hodnotu mediálneho produktu (televíznej relácie, článku, reportáže a pod.). Týmto spôsobom sa môže divák (čitateľ) citlivo vyjadriť. K akej morálke nás vedú masmédiá, ktoré ovládajú dnešný svet preplnený informáciami hurikánom. Je to priestor, prostredníctvom ktorého bude mediálnym tvorcom zaslaná reakcia, či už pozitívna, alebo negatívna, na ich tvorbu, ktorú môžeme denne sledovať. Reakcie budú zaslané nielen vybraným médiám, ale aj spoločnostiam, ktoré v nich uverejňujú reklamu na svoje služby. Divák má možnosť dať najavo mediálnym tvorcom, že nám záleží na (ne)kultúre, ktorá sa pomocou informačných kanálov šíri do našich domácností.
Gabriel Paľa

Vyšiel Rusínsky národný kalendár a Gréckokatolícky rusínsky kalendár

Rusínom na Slovensku sa v týchto dňoch došávajú do rúk hneď tituly dvoch kalendárov. Redakcia Národných novin a Rusina v Prešove vydala ako svoju v poradí už piatu publikáciu Rusínsky národný kalendár na rok 2005 a Spolok sv. Jána Krstiteľa v Medzilaborciach, ktorý začal svoju činnosť tohto roku, vydal Gréckokatolícky rusínsky kalendár na rok 2005 ako svoju prvú publikáciu. Kalendáre v rusínskych rodninách boli už v minulosti vždy obľúbeným čítaním a boli nielen zdrojom poučenia, informácií a spríjemnením voľného času, ale aj upevňovaním národnostnej sebadomy a kultúry národa.

Autori jednotlivých článkov venujú v prvom rade pozornosť najvýznamnejším osobnostiam rusínskeho kultúrneho, spoločenského a cirkevného života, dôležitým historickým udalostiam a medzinikom, ktoré sa týkajú Rusínov, ale kalendáre obsahujú aj príspevky, zamerané na upevňovanie našej viery, východného obradu a poznávanie histórie našej cirkvi. Čitateľ v kalendároch nájde aj časti venované deťom, mládeži a problémom súčasného života, tvorbu autorov poézie a prózy, príspevky z humoru a zábavy.

Úvodné strany kalendárov sú tradične venované občianskemu, gregoriánskemu a juliánskemu kalendárov vydavateľa a autori obidvoch kalendárov vyslovujú zhodné želanie, aby sa vydané kalendáre dostali do rúk čo najväčšiemu počtu rusínskych čitateľov, našim veriariom, ich rodninám a spravidla ich po celý rok 2005 z zdravia, rodninej pohode, požehnanom kresťanskom a občianskom živote.

Peter Krajňák

Na Slovo darovali

Helena Vaškova, Trebišov – 50 Sk; Júlia Sujanská, Herganecy – 50 Sk; Gréckokatolícky farský úrad Marcmanovce – 100 Sk; MUDr. Viera Tereková, Košice – 150 Sk; Rímskokatolícky farský úrad Dobrá Voda – 40 Sk; Gréckokatolícky farský úrad Vyšné Nemecké – 100 Sk; Anna Mitrová, Orechová – 50 Sk; Elena Štyrková, Slovinky – 450 Sk; Mária Žigová, Borov – 40 Sk; Alžbeta Čabinová, Michalovce – 100 Sk; Ing. Martin Molčaný, Košice – 110 Sk; MUDr. Juraj Zelník, Banská Bystrica – 110 Sk; Janka Cedová, Hvozdnica – 60 Sk; Anna Suplatová, Kráľová pri Senci – 60 Sk; Gréckokatolícky farský úrad Martin, - 35 Sk; Dr. Ján Murín, Ivanka pri Dunaji – 110 Sk; Veriari z Hajtovky – 50 Sk.

Všetkým darcom vyslovujem úprimné Pán Boh zaplať.

Uzopozorenie

Od 1.1.2005 strácajú platnosť PP typu C a nahradili ich PPP typu H 2. trieda.

Predplatné na Slovensku od čísla 3: **360 Sk**

VIANOCE V RAFAJOVCIACH

V Božej anima-armáde

Pred približne 2000 rokmi sa v Judskej krajine, v dedinke Betlehem, udiala neobyčajná chvíľa. Narodil sa ten, o ktorom hovoril Boh ústami proroka Izaiáša: „Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel!“ V mnohých chrámoch sa čítalo toto evanjelium o príchode Spasiteľa. V mnohých srdciach zanechalo opäť tú radostnú atmosféru a nádej zo spásy, ktorú Novonarodený opäť priniesol. No zvlášť výnimočne prežívali tento radostný

pohromade. Niektorí prichádzali len tak zo zvedavosti, niektorí zasa z radosti, že uvidia práve svoje dieťa stáť na doskách, ktoré, ako sa hovorí, „znamenajú svet.“ Program sa mohol začať. Na úvod všetkých privítal o. Peter, ktorý prítomných pozval k odovzdaniu svojich vlastných darov - križov a dennodených trápení, s ktorými sa stretávame. Lebo, ako zdôraznil, „práve preto prišiel Ježiš na tento svet.“

čas veriaci z farnosti Rafajovce. V dedinke, ktorá svojou rozlohou zďaleka nepripomína Betlehem, v onen predvečer Narodenia Krista vyžarovala čosi zvláštne a pokojné. Radosť zo spoločného stretnutia. A to nie len v chráme, ale aj pri vianočnom stromčeku, ktorý našu obec ozdobuje. Už tradične sa totiž pri ňom po obradoch v chráme stretávajú veriaci so svojim duchovným otcom a starostom obce. Spoločným spevom kôlied si navzájom všetci vyprosujú dary a milosti od malého Ježiša. Je tiež peknou tradíciou, že pod týmto spoločným stromčekom si každá rodina nájde svoj darček.

Tak, ako obrad Vianoc, aj štedrovečernú večeru začínajú veriaci naraz. Keď zvon tunajšieho chrámu vydá svoj „hlas“, každý si vo svojom príbytku sadá k pripravenému stolu. Atmosféru Vianoc obohacujú aj koledníci, ktorí tak, ako kedysi navštevujú každý dom, aby zvestovali tu, čo zvestovali anjeli na poli pastierom. Ale tak, ako hovorí Pán Ježiš: „Nielen z chleba žije človek ...“ aj my vstávame od prestretého stola a poberáme sa do chrámu, kde počas celých Vianoc spevom a modlitbou slávime Narodenie Krista.

Tohtoročné Vianoce spestrili aj naše deti a mládež, ktorí pod vedením Jany Tirpákovovej pripravili vianočný program. Pozvaní boli všetci ľudia dobrej vôle, ktorí chceli prijať a ohlasovať tú radostnú zvesť. Že sa nám narodil Kristus. Dala radosť vidieť takmer celú obec

Prvým v poradí bol príbeh slepeho chlapca a anjela. Chudobný chlapec, slepý od narodenia, túžiac vidieť aspoň kúsok zo sveta, stretáva anjela, ktorý mu hovorí o malom Ježišovi. Toto rozprávanie ho očarí a začína veriť tomu, že Ježiš sa narodil práve preňho. Preto, aby už nikdy nebol sám. Jeho viera je natoľko silná, že nadobúda svoj zrak a začína žiť plnohodnotný život s vďakou za to, čo mu Ježiš urobil. Príbeh svojim koncom vyčaril jednu slzu v oku. No nebol to zďaleka koniec. Nasledovalo živé predstavenie toho, bez čoho si azda nik Vianoce nedokáže predstaviť: Príbeh o narodení Ježiša Krista. Každý sa poctivo chytil svojej úlohy a tak sme my diváci mali skutočne pocit, že betlehemskej jaskyňa nie je od svojej obce ani veľmi vzdialená.

Tretou v poradí bola scéna betlehemcov. Chlapcov, ktorí pripomenuli najmä tým starším to, čo neodmysliteľne patrilo k ich Vianociam. Gubo, Stacho a Fedor ukázali starodávne zvyklosti na dedine. Bolo to poučné aj pre mladšiu generáciu, ktorá by nemala zabúdať na to, že aj starší môžu dať do života nám mladším niečo pekné a hodnotné. Celý program bol doplnený kolediami, vínšovačkami a sprievodným slovom.

Také boli naše Vianoce, ktoré neboli síce na prvý pohľad honosné a pompézne, no zaiste každý, kto ich prežil, nezabudne na ten čas, čas, ktorý bol zaiste pozhnaný a milostivý.

Peter Tirpák

„Som dosť malý, by som bol vojacom, jazdil na koni s puškou a bodákom. Som dosť malý, by som bol vojacom, som v Božej armáde...“ Poznáte aj vy túto hitovku EpAšky? Vo „výcvikovom tábore“ Božích bojovníkov animátorskej pody v Lúčke - Potokoch si ju pospevovalo viac ako 40 ľudí. Skupina A sa tentokrát stretla 12.-14. novembra a skupina B 26.-28. novembra. Vojaci, pozor!!! Pokračujeme!

Žeby v „Áčku“ nebola zábava? Kdeže! Aj po nabitom sobotňajšom programe, v ktorom nás svojimi prednáškami obohatili o. Marek Petro a o. František Dancák, sa na vyšantenie musel nájsť čas. Veľa nám nebolo treba. Stačila gitara a ľudové piesne už nedovoliili dobrej nálade opustiť nás. A čo najviac oslovilo budúcu animátorku Janku z Humenného? „Veľmi ma zaujala prednáška o. Petra o rozdieloch medzi mužmi a ženami. Žena má v Božích očiach veľkú hodnotu. Každý má nenahraditeľnú úlohu, milú Pánovi. No a úlohou ženy je materstvo.“

Na „Béčko“ zavítal prezmenu o. Ondrej Šmidriak, kaplán z Katolíckej univerzity v Ružomberku, ktorý sa čate venoval celú sobotu a hovoril nám o úlohe spoločenstva. Po troch prednáškach a rovnakom počte prác v skupinkách sme si aj tu zaslúžili odpočinok. O smiech sa pri večeri (a ešte dlho po nej) postaral pásmom vtipov o. Slavko Zahorjan. Hudobnému animátorovi Danovi pomohla aj huslička Annamária. Keď ich hra doznela a tebe ostala v rukách škatulka s úlohami, mal si smotlu. Mohol si skončiť aj s tvárou špinavou od sadze (však, Bea?)

Nedeľa bola v oboch prípadoch ponechaná „kapitánovi“ o. Rasťovi Višňovskému. Ten si na

pomoc prizval i malých nádejných Božích bojovníkov Rasťika a Danušku, ktorým sa zo všetkého najviac páčili ukazovačky.

A to je koniec? Iba zatiaľ. Vo februári sme opäť na „cvičku“. Zdar!

PS. Ďakujeme všetkým duchovným otcom, ktorí sa počas vikendov starali o naše duchovné potreby, organizátorom a sponzorom, bez finančnej pomoci ktorých by sme sa nemohli stretnúť. A v prvom rade Pánovi, kvôli ktorému a vďaka ktorému má naša EpAška zmysel.

E.V.